

ALUTAGUSE

valla leht

nr 7 (79) august 2024

TASUTA

www.alutagusevald.ee

MÄETAGUSE MÕISAPÄEV XXVIII „Las lendab aeg“

Kärolin Kivestu

Alutaguse Huvikeskuse juhataja

„See on nii seatud, et aeg ei peatu, vaid aina edasi tõttab. Ja päevad läevad ja aastad mööduvad...“

Nii nagu kõlas sel aastal Mäetaguse mõisapäeva pealkiri „Las lendab aeg“, on aeg tõesti lausa lennanud, sest tänavune mõisapäev oli arvult juba 28. Mõisapäevi on olnud läbi aastate väga eriilmelisi, igaüks neist on kandnud eri pealkirja, kuid kõige tähtsam ja olulisem on see, et mõisapäev on olnud põhjus kokku tulemiseks. Loodetavasti oli ka sel aastal mõisapäeva programm midagi meelde jäävat igaühele. Traditsiooni kohaselt viidi päeva esimeses pooles läbi spordiprogrammi- toimusid I Alutaguse lahtised meistrivõistlused ajaloolise ammu ja vibu laskmises, kolme kirve viskamise võistlus ning Mäetaguse mõisa jook.

Kultuuriprogrammi avakontsert üllatas muusikaliste vaheteksid, mida esitas lauldes päevajuht Margus Grosnõi. Kontserdil astusid üles naisrahvatantsurühmad Küigelind ja Sign-Sagin, segarahvatantsurühm Avitagused,

Kurtna noortekeskuse peotantsijad ja noor solist Teisi Kivend. Mõisapäeva peamiseks oli sellel aastal Stefan, kes Jaagup Jürgeli kitarriga saatel andis mõisaõuel akustilise kontserdi.

Juba teist aastat katsuti jõudu ka papagoilaskmises- idee ellukutsujaks ja eestvedajaks Meelis Pällo. Papagoilaskmise puhul on tegemist keskaegse traditsiooniga, kus iga kevadel toimus Euroopa hansalinnades linnulaskmine, et enne sõtta minekut ergutada sõjamehi. Legendi järgi suutis ühel korral võitjaks tulla 16aastane Toomase nimeline Eesti pois, keda me täna tunneme Vana Toomasena. Linnu allalaskja sai üheks aastaks papagoilaskjate kuningaks.

Mõisapäevalt ei puudunud ka teater ning öökino. Rändteater Vaba Vanker tõi rahvama- ja publiku ette pärimuskomöödia „Eestlaste Muistne Lugu ja Sugu“, mis elamuslike lugude kaudu rääkis eestlaste ellujäämisest ning hilistel öhtutundidel said külalastajad vaadata filmi „Vigased pruudid“.

Käsitöölal ja -telgis oli avatud õpituba, kus oli võimalus valmistada võtmehoidjaid ja punuda käepaelu. Käsitöölal tegemisi vedasid eest Ruth Linnard ja Tiina Kivil.

Lapsi rõõmustasid vigur-õhupallide ja hiigelmullidega Karol ja Külli Raidma ning lisaks

oli võimalus teha juuksur Krööda juures endale värvilisi patse ja punutisi. Kohal olid ka Mäetaguse vabatahtlikud päästjad, kes jagasid tuleohutusealast infot.

Mäetaguse mõisa käsitöömaja ette tekkis mõisapäeval aga lugemispesa, kus raamatusõber sai võtta aja maha, naudida hetke hea raamatu seltsis ning soovi korral valida sobiv raamat ka koju kaasa võtmiseks. Alutaguse valla raamatukogude töötajad olid valinud välja just sellesse päeva sobivat suvelugemist. Veidi vürtsi lisas valik krimikirjandust. Raamatupesas ei unustatud ka väikest lugejat, kelle jaoks oli loodud mõnus nurgake koos lasteraamatutega ja raamatutegelasi kujutavate mänguasjadega.

Mõisaesist ringi kaunistasid sel aastal aga kaks fotopinki, mille kujundasid Kiikla ja Illuka kogukonnad. Seal oli võimalus fotosid teha või niisama ilu naudida.

Tantsuõhtul panid mõisaõue hea muusikaga elama Meelis Punder ja Antti Kammiste.

Uue algatusena kaunistas Mäetaguse mõisaparki kohalike noorte initsiatiivil loodud ja maagilise õhustiku tekitanud valgusallee, mille korraldajaks ja eestvedajaks oli Mario Kivil ning toetajaks Eesti Kultuurkapital.

Suur tänu kõigile, kes mõisapäeva kordaminekule kaasa aitasid, aitäh kõikidele esinejatele ja ka osalejatele! Mõisapäeval aeg lausa lendas, oli rõõm taas südasuvel kokku saada!

Fotod Aulis Pärnpuu

JG Jisaku Gümnaasium

2024/25. ÕPPEAASTA AVAMINE

30. augustil 2025 kell 9.00
õppeaasta avaaktus
kooli aulad

NB! Busside ajad ja täpsem päevakava selgub augustis

Pillid kotti panid sääsed. Õõ on must kui pigi. Sügis jõuab - kus ta pääseb! - tasapisi ligi.

L. Tungal

Esimese koolipäeva aktus toimub 2. septembril 2024 kell 9.00 Illuka mõisapargi lipuväljakul

Bussid:

- 7.35 Jõhvi-Illuka (nr 60)
- 8.10 Kuremäe-Illuka (nr 60)
- ...
- 11.05 Illuka-Jõhvi (nr 60)
- 11.00 Illuka-Kuremäe (tellitud buss)

MÄETAGUSE PÕHIKOOLI kooliaasta avaaktus toimub 2. septembril algusega kell 9.00 kooli aulad

31.08.2024 20:00

KAUKSI RANNAHOONE/RAND

MUINASTULEDE 00

URMAS AIENDERI LAULUD

TAAVI PETERSONI ESTITUSES

FOTOKONKURSS

1. JAANUAR – 30. NOVEMBER

Alutaguse AARDED 2024

Konkursile on oodatud fotod, mis iseloomustavad ALUTAGUSE AARET VÕI AARDEID – olgu see aare siis kultuuriline, looduslik, arhitektuuriline, vaimne pärand või hoopis inimene Alutagusel.

AUHINNAD:

- I KOHT - fotoseisoonifotograaf Aulis Pärnpuu
- II KOHT - digitaalne päeviraam
- III KOHT - fotopink 50 € kinnisekaarti
- IIII KOHT - valla meene

TINGIMUSED KONKURSIL OSALEMISEKS:

- fotod saata digitaalselt .jpg-formaadis huvikeskustalitragusevald.ee
- iga osaleja võib kinnitada esitada kuni 4 fotot
- pildifaili pikem külje peab olema vähemalt 3000 piksli ning ei foto
- üldfoto maksimaalselt mahupäli 10 MB
- lõpetatud on pildiloosus, kuid seda hea malite pilas
- kontseptsioon on õigus jätta mõistmisesse mittevastavad fotod avaldamata
- konkurentsifotod on õigus kinnitada konkursile esitatud fotosisid
- konkurentsifotod on õigus kasutada konkursile esitatud fotosisid

Parimatest fotodest koostatakse rändnäitus!

Lisatef: huvikeskus@alutagusevald.ee või tel 3366903

www.ALUTAGUSEHUVIKESKUS.ee

Alutaguse Huvikeskus

Kutsetunnistusest korstnapühkija ja pottsepp võib maksta kodu või elu

Berit-Helena Lamp
Päästeamet

Kõigil, kes pakuvad pottsepa või korstnapühkija teenust, peab olema kutsetunnistus. Valesi paigaldatud või hooldamata küttesüsteem võib põhjustada tõsise õnnetuse ja mõjutada ka kindlustushüvitise väljamaksmist.

Möödunud aastal oli kodudes 431 tulekahju, neist 77 oli seotud küttesüsteemiga. 29 tulekahju sai alguse küttesüsteemiga seotud ehituslikust puudusest või vale paigalduse tõttu.

„Mitmed tulekahjud on alguse saanud sellest, et ahjule korstnaks pandud metalltoru pole õigesti isoleeritud ning küttesüsteemi kuumaks läinud toru on süüdanud vahelae või puittalad. Neid olukordi saaks ära hoida, kui õppinud meister ehitise üle vaataks. Meistri kutsumine on lõppkokkuvõttes odavam kui tulekahju tagajärgedega tegelemine,“ ütles päästeameti ohutusjärelevalve osakonna ekspert Tiina Kiil.

Kütteseadmeid paigaldades või hooldades peab tellija aga veenduma, et töö tegijal on oskusi ja teadmisi tõendav kutsetunnistus. Lisaks tasub meelest pidada, et kui tulekahju puhkeb hooldamata või nõuetele mittevastavast küttesüsteemist, võib see õnnetuse korral mõjutada ka kindlustushüvitise väljamaksmist.

Kõik küttesüsteemidega seotud toimingud peavad pottsepad ja korstnapühkijad kandma

Teenust pakuvate kutseliste korstnapühkijate ning pottseppade kontaktandmed ja nende tööpiirkonnad leiab Päästeameti ohutusportaalist: <https://ohutusportaal.paasteamet.ee/kuttesusteem/login>

Kutsetunnistuse kehtivust saab kontrollida Kutsekoja kodulehel www.kutsekoda.ee

küttesüsteemide portaali. Pottsepad ja korstnapühkijad näevad seal ülevaadet tehtud töödest ning tege-mata tööde intervallidest. Küttesüsteemi omanik saab samuti väga hea ülevaate enda küttesüsteemi korrasoleku ja puhastamise vajaduse kohta.

„Küttesüsteemide puhastamisesse ei tasu suhtuda kergekäeliselt. Näiteks eelmisel aastal süttis põlema saunamaja, mille korstent ei olnud kunagi puhastatud. Kui spetsialist oleks küttesüsteemi üle vaadanud, siis oleks viga avastatud ja tulekahju polekski olnud. Peale küttesüsteemi puhastamise ongi üks korstnapühkija ülesanne hinnata kogu küttesüsteemi ohutust,“ ütles Kiil.

Kütteseadmeid ja selle lõõre tuleb puhastada minimaalselt korra aastas. Kui eramaja omaniku oskused lubavad ja vahendid on olemas, siis võib oma maja korstent ka ise pühkida, kuid vähemalt korra 5 aasta jooksul peab seda vaatama ka kutse-line korstnapühkija. Korter-, rida- ja paarimajades peavad kutselised korstnapühkijad käima igal aastal.

Juhul kui küttesüsteemide kasutamise käigus tekib mingeid probleeme, peab valdaja/omanik veenduma selles, et küttesüsteemi on võimalik edasi kasutada enda ja teiste jaoks ohutult. Vajadusel tuleb tellida pädev spetsialist, kes kontrollib küttesüsteemi üle.

Sagedased on ka juhud, kus inimesed on elu-ruumi kütteseadme (ahju, pliidi või kamina) ehitanud ja kasutusele võtnud, kuid ei ole seda seadustanud. Sellisel juhul tuleb kütteseadme ohutus tõendada tagantjärele ning kütteseadme seadustada. Olemasoleva küttesüsteemi seadustamise või uue ehitamise tingimusi saab uurida kohalikest omavalitsustest.

Lisaks suitsuandurile peab igas tahkekütteseadme ja gaasiseadmega kodus olema ka vingugaasiandur.

Oktoobris avaneb meede 5 – Sotsiaalne kaasatus

Lii Roosa
PAK tegevjuht

Meil on hea meel teada anda, et esimest korda on võimalus kohalikest tegevusrühmast taotleda toetust sotsiaalse sisuga miniprojektidele, mis on suunatud vanemaealiste (55+) inimeste sotsiaalse aktiivsuse suurendamisele.

Perioodil 2023-2027 rakendab PAK Euroopa Sotsiaalfond+ vahendeid, millel on kaks laimat eesmärki:

1. pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine;
2. inimväärlikuse tagamine ning sotsiaalse kaasatuse suurendamine.
3. mail 2024. aastal kinnitas Riigi Tugiteenuste Keskus Peipsi-Alutaguse Koostöökoja taotluse „Sotsiaalne kaasatus“, millega kinnitati strateegia meetme 5 vastavust programmi eesmärkidele ning määrati selle rakendamise eelarveks 102 493 eurot.

Antud toetusega on võimalik ellu viia mini-voorud ning toetada kuni 17 miniprojekti maksimaalse toetuse määraga 6 029 € ühele projektile. Toetuse määr on 100% abikõlblikust kulust. Sihtrühm on tegevuspiirkonna inimesed alates vanusest 16+ (erivajadusega inimesed) ja vanemaealised alates 55+. Taotleda saavad kõik juriidilised ja füüsilised isikud, abikõlblik tegevuspiirkonnas ja kasusaajad peavad olema PAK piirkonnast (Alutaguse vald ja Mustvee valla osana endiste Lohusuu ja Avinurme valdade geograafilised territooriumid).

Oleme planeerinud ellu viia kaks minitaotlusvoor: 1.–10. oktoobril 2024 ning 1.–10. oktoobril 2025.

Meetme laiem eesmärk on piirkonna tuge vajavate sihtgruppide kaasamine ja nende toetamine (nt eakad, hoolduskoormusega inimesed, erivajadustega inimesed, toimetulekuraskustega inimesed), sh neile tegevusvõimaluste loomine pidades silmas PAK-i piirkonna eripära (väga suur territoorium ja kõrge asustus), aga ka valdkonnas töötavate inimeste arengu ja võrgustumise toetamine.

Abikõlblikud kulud

- vanemaealistele elanikele suunatud koolitused, väljasõidud, õppereisid, trüki- ja videomaterjalid, võrgustikutööd toetavad tegevused, kaasamine vabatahtlikeks. Oodatud on projektid, mille fookuses on põlvkondadevahelise sideme loomine ning vanemaealiste meeste kaasamine;
- tugitegevuste ja uuenduslike lahenduste väljatöötamine sihtrühma tingimuste parandamiseks ühiskondlikus elus, sh hariduses, tööturul (sh sotsiaalsete ettevõtete tegevus);
- oskuste arengu ja võimete toetamine (sh vanemaealiste digioskused, ligipääsetavad veebilehed, kognitiivsete võimete säilitamine jne);
- kogukondade valmisoleku, oskuste ja teadmiste kasvatamine haavatavate sihtrühmadega teadlikult tegelemiseks;
- miniprojektis on lubatud teha väikeinvesteeringuid, mis on vältimatult vajalikud miniprojekti eesmärgi saavutamiseks.

Mittetoetatavad tegevused

- abikõlblikud ei ole maa, kinnisvara ja taristu ostmise kulud;
- investeeringud põhivarasse, sh remondi- ja ehitustööd;
- kingitused, auhinnad ja meened.

Täpsem info on leitav PAK kodulehelt. Infopäevi planeerime septembrisse, samuti on oodatud kõik kutsed, kes soovivad, et meedet nende üritustel tutvustaks.

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Eesti
tuleviku heaks

Hajaasustuse programmi taotluste rahuldamine

Alutaguse Vallavalitsus annab teada, et 19.06.2024. a korraldusega nr 260 „Hajaasustuse programmi veevarustussüsteemide valdkonna taotluste rahuldamine“ rahuldati järgmiste isikute taotlused:

1.1. Toetuse saaja: Evi Ostrak
Projekti nimetus: Meleka Puurkaev
Toetuse suurus: 5 198,66 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 599,33 eurot.
KOV toetus: 2 599,33 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 560,54 eurot.

1.2. Toetuse saaja: Raimond Kalle
Projekti nimetus:
Mäekalda kinnistu joogiveepuurkaevu rajamine
Toetuse suurus: 5 251,46 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 625,73 eurot.
KOV toetus: 2 625,73 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 586,54 eurot.

1.3. Toetuse saaja: Tatjana Štšeberina
Projekti nimetus: Veesüsteemid
Toetuse suurus: 3 473,95 eurot,
sh riigipoolne toetus: 1 736,97 eurot.
KOV toetus: 1 736,98 eurot.
Toetuse omafinantseering 1 711,05 eurot.

1.4. Toetuse saaja: Viktorija Jefremova
Projekti nimetus: Salvkaevu puhastus
Toetuse suurus: 1 005,40 eurot,
sh riigipoolne toetus: 502,70 eurot.
KOV toetus: 502,70 eurot.
Toetuse omafinantseering 495,20 eurot.

1.5 Toetuse saaja: Andrus Roosimägi
Projekti nimetus: Veesüsteemide parandamised
Toetuse suurus: 4 087,00 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 043,50 eurot.
KOV toetus: 2 043,50 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 013,00 eurot.

1.6. Toetuse saaja: Andrus Valdre
Projekti nimetus:
Veepuhastusseadmete soetamine
Toetuse suurus: 165,27 eurot,
sh riigipoolne toetus: 82,63 eurot.
KOV toetus: 82,64 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 656,13 eurot.

Alutaguse Vallavalitsus annab teada, et 19.06.2024. a korraldusega nr 259 „Hajaasustuse programmi kanalisatsioonisüsteemide valdkonna taotluste rahuldamine“ rahuldati järgmiste isikute taotlused:

1.1. Toetuse saaja: Evi Ostrak
Projekti nimetus:
Meleka reoveesüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 1 301,34 eurot,
sh riigipoolne toetus: 650,67 eurot.
KOV toetus: 650,67 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 968,66 eurot.

1.2. Toetuse saaja: Ivar Tamm
Projekti nimetus: Kõrtsi kinnistule
kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus: 6 500,00 eurot,
sh riigipoolne toetus: 3 250,00 eurot.
KOV toetus: 3 250,00 eurot.
Toetuse omafinantseering 3 973,70 eurot.

1.3. Toetuse saaja: Aleksandr Kostjuk
Projekti nimetus:
Rikandi, Kalina küla biopuhasti paigaldamine
Toetuse suurus: 4 632,21 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 316,10 eurot.
KOV toetus: 2 316,11 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 281,53 eurot.

1.4. Toetuse saaja: Merike Kase
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteem
Toetuse suurus: 4 336,30 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 168,15 eurot.
KOV toetus: 2 168,15 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 135,80 eurot.

1.5. Toetuse saaja: Dmitri Smolentsev
Projekti nimetus: Reovee mahuti paigaldus
Toetuse suurus 1 291,49 eurot,
sh riigipoolne toetus: 645,74 eurot.
KOV toetus: 645,75 eurot.
Toetuse omafinantseering 636,11 eurot.

1.6. Toetuse saaja: Tatjana Štšeberina
Projekti nimetus:
Rannasalu tee 47, Katase küla kanalisatsioon
Toetuse suurus 2 697,42 eurot,
sh riigipoolne toetus: 1 348,71 eurot.
KOV toetus: 1 348,71 eurot.
Toetuse omafinantseering 1 328,58 eurot.

1.7. Toetuse saaja: Viktor Ključnik
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteem
Toetuse suurus 5 268,14 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 634,07 eurot.
KOV toetus: 2 634,07 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 594,76 eurot.

1.8. Toetuse saaja: Anne Šnurova
Projekti nimetus:
Kanalisationisüsteem, Karbi, Vaikla küla
Toetuse suurus 5 170,06 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 585,03 eurot.
KOV toetus: 2 585,03 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 546,45 eurot.

1.9. Toetuse saaja: Alise Karp
Projekti nimetus: Mäe kinnistu septiku paigaldus
Toetuse suurus 2 325,50 eurot,
sh riigipoolne toetus: 1 162,75 eurot.
KOV toetus: 1 162,75 eurot.
Toetuse omafinantseering 1 145,40 eurot.

1.10. Toetuse saaja: Maie Sidorova
Projekti nimetus: Kanalisatsioonisüsteemi rajamine
Toetuse suurus 4 822,66 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 411,33 eurot.
KOV toetus: 2 411,33 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 375,34 eurot.

1.11. Toetuse saaja: Raigo Lembinen
Projekti nimetus:
Kanalisationisüsteemi rajamine Jõeristi kinnistul
Toetuse suurus: 5 027,01 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 513,51 eurot.
KOV toetus: 2 513,50 eurot.
Toetuse omafinantseering 2 475,99 eurot.

Alutaguse Vallavalitsus annab teada, et 19.06.2024. a korraldusega nr 258 „Hajaasustuse programmi juurdepääsute valdkonna taotluste rahuldamine“ rahuldati järgmiste isikute taotlused:

1.1. Toetuse saaja: Andrus Lehtmets
Projekti nimetus: Käbliku kinnistule juurdepääsute teekatte parendamine.
Toetuse suurus: 4 610,14 eurot,
sh riigipoolne toetus: 2 305,07 eurot.
KOV toetus: 2 305,07 eurot.
Toetuse omafinantseering: 2 270,66 eurot.

HALO – hakkab looma!

Lii Roosa
projektijuht

Selle aasta aprillis toimus Õiglase Ülemineku Fondi keskmiste projektide taotlusvoor ning koostöös lisaku kooli õpetajatega kirjutasime sinna aastase töötubade projekti, mis sai õpetaja Mariti pakutud nime: HALO – hakkab looma! Juuli lõpus saime Riigi Tugiteenuste Keskusest uskmatu kirja- meie projekt sai rahastuse. Projekti eelarve 208 478,80 € ning projekti toetus 90%.

Kuna antud projekt muudab lisaku kooli 2024/25 õppeaasta nägu, on oluline, et lisaku kooli õpilased ja vanemad on varakult kursis, mis võimalusi see projekt tuleval õppeaastal endaga kaasa toob. Projektis toimuvad järgmised tegevused:

- avauirus 5. septembril. Juhendajad tutvustavad töötube ja lapsed saavad valida, millistes nad läbi aasta kaasa lüüa soovivad. Lisaks esinevad mustkunstnik Marko, Siim Jõgioja trummisõu ja kontserdi annab Stefan;
- kaheksa läbi aasta toimuvat töötuba kogu koolile;
- kolm kolmepäevast suvekooli kogu koolile juuni alguses 2025. Esimese kooliastme suvekool toimub Mulgimaal, teise kooliastme suvekool Vormsil ja Läänemaal ning vanema kooliastme suvekool Pärnumaal;
- õpetajatele ja juhendajatele suunatud motivatsiooniüritused. Neist esimene, meediakoolitus Märt Treieriga, toimub juba augusti lõpus Viljandis;
- avalik lõpuüritus 06.06.2025 (esinejad ja kava täpsustub avalikdeks).

Iga noor saab endale valida töötoa (või kaks), kus tuleval õppeaastal kaasa soovib lüüa. Töötubadest lähemalt:

- 1. Hoia meid hõlpselt. Disain.** Tutvustatakse taaskasutusmaailma ja selle võimalusi. Töötoa raames toimuvad õppereisid mitmete disainerite büroodesse ning disaininäitusele. Töötube juhendavad Kadri Valdre, Lenne Põdra, Marit Sepp, Kadri Jaska, Anne Jõgi.
- 2. Elu on seiklus – ürgses rütmis. Ole valmis!** Metsaretked. Üksteise märkamise, meeskonna tugevus, tunnustamise jõud, meheks sirgumise rituaalid, turvaruumi loomine, kus noormehed saavad oma rõõme ja kurvemaid hetki jagada. Töötuba juhendavad Piiltsbergide seiklusjuhendajad. Vaata lisaks kodulehte www.piiltsberg.com.
- 3. Laastud lendama. Puidutöö.** Puidutöö tehnika. Ettevõtlikkus. Planeerimine. Oma toodete loomine ja arendamine. Väljasõidud mitmetesse Eesti puiduettevõtetesse. Töötoa juhendaja Aivar Saarela.
- 4. Kaks sõna eesti raadiosse. Multimeedia.** Meedia, film, AI, Canva. Reklaam. Kajastamise vormid nii sotsiaalmeedias kui ka infotahvliitel. Väljasõidud meedia ettevõtetesse, televisiooni, raadiosse, Tallinna Ülikooli Balti filmi, meedia ja kunstide instituuti. Kõik projekti meediakajastused. Töötubade juhendajad: Margot Puštšenko, Heddy Uustal, Mairi Org.
- 5. Särtsu juurde. Energiategema.** Tutvustatakse ja uuritakse roheenergia allikate toimimist ning nende efektiivsust Eestis. Päikesepaneelid, tuule-, hüdro- ja vesinikuenergia uurimine ning nende säilitamine ja kasutamine. Väljasõidud energiaettevõtetesse, Energia avastuskeskuse külastus. Töötubade juhendajad Anastassia Meinson ja Eve Taar.
- 6. Rohelisem elu. Keskkond.** Eesmärk on rikastada õpilaste kogemust, aidata arendada vastutustunnet ja hoolivust keskkonna vastu, aidata mõista kompostimise vajadust ning arendada sellekohaseid oskusi, pakkuda noortele vaimset tervist toetavaid tegevusi. Väljasõidud erinevatesse aiandustes ja loodusega seotud keskustesse. Saaremaa õppereis. Töötubade juhendajad: Monica Lööke, Kadri Sekk, Aili Reiman.
- 7. Süües kasvab isu. Toidukultuur.** Tutvutatakse eri riikide toitude ja toidukultuuriga, pakutakse noortele lisaks silmaringile ka erinevaid maitseelamusi ja ise kokkamise võimalusi kogunud ja professionaalsete juhendajate käe all. Väljasõidud Tallinna toidumessile ja erinevatesse restoranidesse. Töötubade juhendajad Lagle Kristjan ja Helgi Kristjan.
- 8. Aasta täis draamat. Teatrikultuur.** Arendatakse õpilaste enesäljenduse ja avaliku esinemise oskusi. Teatrivahendite abil õpitakse väljendama tundeid ja nendega toime tulema, arendatakse suhtlemisoskust. Tutvutatakse erinevate teatrižanritega. Väljasõidud erinevatesse Eesti teatritesse ja etendustele. Türi ringhäälingu muuseumi külastus. Töötube juhendavad: Marika Valter, Ilme Lillemäe.

Soovin kõigile projektis kaasalõvivatele juhendajatele palju põnevaid ideid ja tegevusi projekti elluviimiseks ning kindlasti kuulete projekti tegevustest ka edaspidi nii sotsiaalmeedias kui siin ajalehes.

Ilusat saabuvat kooliaastat kõigile!

Alutaguse valla noorte ideedeühenduse KOOS(T)ÖÖ

13.-14.09 Kurtna noortekeskus
20.-21.09 Mäetaguse noortekeskus
27.-28.09 lisaku noortekeskus

„Noorte omaalgatuste toetamine aastatel 2023–2024“ on osa Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse ja Haridus- ja Teadusministeeriumi strateegilisest partnerlusest. Noorte omaalgatuste toetusprogramm „Ideepuhur“ viiakse ellu Eesti Avatud Noortekeskuste Ühenduse poolt ning rahastatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt.

Iisaku Kunstide Kool ootab õppima

Pille Nagel
Iisaku Kunstide Kooli direktor

Kool läheneb ja aeg on teha plaane – võib-olla mahub päevakavas ka mõne uue huviala õppimine. Kui tundub, et nii see võiks olla, siis ARNO keskkonnas saabki avalduse ära täita. Kes meie FB gruppi jälgivad ja valla lehte loevad, on kindlasti kursis, et tegevust ja töövõite meil jagub. Möödunud õppeaastalgi oli mitmeid konkursivõite nii muusikatel, kunstnikel kui ka tantsijatel. Konkursivõidud on toredad ja näitavad, et kui õpilane soovib oma valitud alal silma paista ja on pingutuseks valmis, siis meil on õpetajad, kes oskavad võidule jõudmiseks teed näidata.

Aga sama tähtis, kui uhked saavutused, on ka tavaline argine õppimise rutiin, iga õpilase tunnistundi toimuv edasilikumine, areng ja paremaks inimeseks saamine. Vahel võib ikka veel kuulda arvamused, et huvikooli pidamine on kallis lõbu. Sellele vastukaaluks olen lugenud uurimusi, mis näitavad, et ilma lähedsuse kultuuriga tegeleda, siis see toetab teda terve elu. Kui sellist harjumust ei teki, valitakse pahasti ebatervislikumad meelelahutuse vormid ja siis kaasnevad juba sotsiaalprobleemid, mis tuleb ühiskonnalt kinni maksta.

Niisiis ei maksa laste kasvupinnast alahinnata. See on justkui taimerigiigi. Sain kevadel enda poja käest mõned kasvuhoonesse mitte mahtunud tomatitaimed. Torkasin nad siiski peenrassa maja seina äärde – vaadaku ise, kui tahavad, siis kasvagu. Paari nädala pärast kasvuhoonetaimed juba õitsesid. Minu omad olid samal ajal ikka samasugused kui istutades, alles

Iisaku Kunstide Kooli lõpuaktus 2024. Foto Kristiina Avel

Õppeaasta avaaktus toimub
6. septembril kell 17.30.

Iisaku Kunstide Kool võtab vastu uusi õpilasi järgmistele huvialadele: kunst, tants, klaver, viiul, kitarr, kannel, ukulele, löökpillid, mandoliin, karmoška, lööts, plokkflööt ja akordion.

Lapsevanema poolt makstav õppetasu 25 € kuus.

mõtlesid, kas kasvama minna või mitte. Ometi sama sort, samal ajal ja samast pakist külvatud, aga tulemus täitsa erinev. Neid igerikke vaadates tuli pähe võrdlus, et oma kultuur on inimesele nagu kasvuhooone tomatile – hoiab, kaitseb ja aitab välja tuua parima potentsiaali.

Illuka Kooli tunnustati keskkonnamärgisega Roheline lipp

Rohelise Kooli lipu andis üle Rohelise kooli patroon president Kersti Kaljulaid. Foto Mikko Otsar

Anneli Bogens
Illuka Kooli direktor

4. juunil 2024 toimus Kultuurikatlas Rohelise kooli programmi tunnustusüritus. Tänu meie pühendunud kooli- ja lasteaiapäri järjekindlale keskkonnateadlikule tegevusele autasustati Illuka Kooli ülemaailmselt tunnustatud ökomärgisega „Roheline lipp“.

Rohelise Kooli programmis osalemine on meile oluline, sest see aitab lastel õppida nautima looduses viibimist, kogema ja tähelepanema ning mõistma ökoloogilisi seoseid ja inimese mõju loodusele. Selle tulemusena areneb lapses oskus hinnata nii iseennast kui ka ümbritsevat keskkonda, käituda vastutustundlikult, teha keskkonnateadlikke valikuid ning kanda hoolt tuleviku eest. Meie tegevused õppeaastal mitte ainult ei arenda laste praktilisi oskusi, vaid aitavad mõista, et nende tegudega

saavad nad muuta maailma paremaks ja jätkusuutlikumaks paigaks.

Keskkonnamärgise taotluse tagasisides tunnustati meid silmapaistva ja aktiivse projektide algatamise ja KIKi ja PRIA toel õppeprogrammide ja õppekäikude käimise eest. Samuti õuesõppe koolituste ja töötubade läbiviimise eest oma maakonna õpetajatele. Lisaks öeldi, et tore on vaadata, et esmakordne liputaotleja on nii mitmekesiste tegevustega ja põhjalik. Soovitati liituda rahvusvahelise FEE kampaniatega.

Lipu andis üle Rohelise kooli patroon president Kersti Kaljulaid. Sündmust toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus ja President Kaljulaidi Fond.

Täname kõiki – lapsi, õpetajaid, tehnilist personali, lapsevanemaid, kes aitavad edendada ja toetada keskkonnamärgisega mõtteviisi.

Matkapäev Siimumäe hobutallu

Jaanus Uustalu
Kurtna 4H klubi juhendaja

Neljapäeval, 27. juunil matkasime Kurtna noortekeskuse noortega Siimumäe hobutallu. Tegime talus maatööd: pesime sadula aluskatteid, puhastasime hobusekopleid maha langenud puuokstest, värvisime kopliaeda ning korjasime kive ratsutamisalal. Vastutasuks saime ratsa sõita nii poni kui ka suure hobusega. Kui olime matkapäeval Kurtna noortekeskusesse tagasi jõudnud, siis

grillisime veel vorstikesi, vahukomme ning mängisime veesõda (oli ju väga soe suvepäev). Päev Siimumäe talus näitas, et oleme tõeliselt maaelu väärtustavad noored ning teeme maaelulähedasi tegevusi. See on ka noorteorganisatsiooni Eesti 4H tegevuse põhisõnum, mille liikmed enamasti Kurtna noortekeskuse noortest on. Suured tänud Ida-Virumaal, Vasavere külas asuvalle Siimumäe hobutallule ning selle perenaisele Marleenile, kes viis läbi nii õpetliku ja praktilise tegevuspäeva. Noortele meeldis see ettevõtmine väga!

Foto Mirjam Vinkler

Rabarooside 23. tantsuaasta

Eha Pärnik
Rabarooside juhendaja

23 aastat tantsulusti ja ühiseid ettevõtmisi on rühma liitnud ja õpetanud ettelevatest raskustest ühiselt jagu saama. Erinevad hooajad on omanäolised, kuid välja on kujunenud ka traditsioonilised üritused. Nii on jäänud meie tegutsemiskavasse Tartu talvine tantsupäev, osavõtt EstoFolgi poolt pakutavatest välisfestivalidest, rühma sünnipäeva tähistamine, hooaja kokkuvõte augustis. Jõudumööda oleme osalenud maakonna ja oma valla kultuuriprogrammides. Käesoleva hooaja tippündmuseks pean Virumaa tantsupeol osalemist, milleks ettevalmistumisel pidime ületama nii mõnedki probleemid. Üheks tubliks „päasterõngaks” rühmale oli meie nooruke Mirtel, kes pidas vastu pingelistes proovides ning lühikeses ajaga õppis ära kõik esitamisele tulevad tantsud. Loodan väga, et tantsupeo toredad emotsioonid talle indu ja tantsulusti lisasid. Aitäh, armas Mirtel!

Tartu talvise tantsupäeva teeb eriliseks just folkloorsete tantsude valik. See on andnud ka rühmale motivatsiooni tantsida erinevate piirkondade rahvalikke tantsu vahelduseks autoritantsudele.

Välisfestivalid said Rabarooside tegevuskavas alguse 2009. aastast ja tundub, et sinna nad jäävad seniks, kuni rühm eksisteerib. Selleks aastaks on reis Gruusiassegi juba ajalooks saanud koos oma

eriliselisusega alates lennureisist, Didveli mägitantsust ja kelgusõidust, Vardzia imelisest koobaslinnast, esinemistest Rabati kindluses ja südantsoojendavas Borjomis, linnatuurist Tbilisis... Ja Snow King Hotel lahke pererahvas, meie rühma juht Armaz ning vilunud bussijuht – inimesed, kellest õhkus soojust, külalislahkust ja austust Eesti vastu.

Otseselt ebaõnnestumisi ma ei näe. Paraku peame leppima „liugleva” treeningkavaga, kui tahame rühma koos hoida. Igas kollektiivis võib ette tulla eriarvamusi, aeg-ajalt ka pingelisi olukordi. Püüame neist üle olla ja koos edasi minna.

Ees ootab tantsupeo-aasta. Anname endast parima, et sinna pääseda. Kuid me ei unusta ka oma traditsioonilisi üritusi. Kui vähegi võimalik osaleme oma valla ja maakonna esinemistel.

Olen kuulnud sageli positiivseid kommentaare meie rühma esinemiste ja ka ühtse vormi kohta. Sageli küsitakse, kuidas on võimalik nii väikeses kohas nagu Tudulinna hoida koos sellist tantsurühma juba nii pikka aega. See saab võimalikuks ainult siis, kui igaüks meist annab endast parima, kui meil on ühine tahe koos edasi minna ja hoiame ning arvestame üksteisega.

Paraku sellest üksi ei piisa. Igal vankril peab olema ka juht, kelle käes on ohjad! Aitäh, Marika, et ohjad Sinu kindlates kätes on! See on suur ja südamega tehtud töö, mille oled Rabaroosidesse panustanud.

Fotod Kadri Valter

Sõit Paldiskisse ja Rummu

Anne Nurgamaa

3. juulil pööras Alutaguse valla eakate ekskursioonibuss oma nina loodesuunda ja asuti Paldiski poole teele sealseid vaatamisväärsusi avastama. Giidiks oli seekord Kalle Suuroja, kes tutvustas teel olles meile läbitavate piirkondade maastikke, geoloogiat ja kultuurilugu.

Esimese suurema peatuse tegime Pakri pangal, kus asub Mandri-Eesti Balti klindi kõige läänepoolsem osa. Imetlesime 22–24 m kõrgust klindijärsakut, mille serv on tektooniliste püstlõhede tõttu sakiline ja kus esineb tihti varinguid. Nii on varisemisohus ka Pakri vana tuletorni (rajaatud 1808) varemed. Tänapäevane tuletorn on Eesti kõrgeim ja rajati 1889. aastal. Südikamatel õnnestus ka sinna üles ronida.

Teine pikem peatus oli Rummu. Enamus meist polnud seal käinudki. Algul külastasime vana karjääri osa, seejärel jõudsime Eesti ühte imelisemasse paika – unikaalse helesinise veekogu äärde, mille kaldal olid imelised mäed. Vaade, mis seal avanes, oli võimas. Mõni võrdles seda Alpidega, mõni Vesuuviga... Tegeelikult on see veekogu uppunud Rummu karjäär, kust kaevandati paekivi, mida tuntakse paremini Vasalemma marmorina. Kaevandamist alustati 1938. aastal, kui alustas tööd Vasalemma Lubja- ja Marmoritehas, mis kasutas tööjõuks Murru vangla vange. Kuna vee ärajuhtimine karjäärist 1990. aastatel lõpetati, hakkas põhjavee tase tõusma ja veekogu alla jäid nii puud kui hooned ja tekkis 88 ha suurune tehiskjäär (Rummu järv). Karjääri kõrval on aga Rummu

aherainemägi, mis koosneb mitmesuguste paekivifraktsioonide segust. Aherainemäe absoluutne kõrgus on ligi 71m ja suhteline kõrgus 48m. Mõned meie hulgast püüdsid ka seda mäge vallutada, kuid vihm oli mäenõlva libedaks teinud ja mägi jäi vallutamata.

Tagasiteel külastasime veel Vabadussõja Valkla lahingu mälestusmärki. Mälestussammas avati 1934. aastal Valkla lahingus langenutele, kuid 1941 see õhiti. 1989. aastal avati selles kohas uus mälestussammas, millel on sama tekst, mis oli algupärasel sambal: „Siia maani ja mitte kaugemale“. See on koht, kus nooruke Eesti armee suutis Punaarmee taganema sundida.

Reisiseltskond tänab toredat bussijuhti ja Alutaguse Vallavalitsust, kes selle sõidu võimalikuks tegid.

Foto Valdek Talistu

Alutaguse valla jaaniõhtu

Kärolin Kivestu

Alutaguse Huvikeskuse juhataja

Alutaguse valla jaaniõhtu toimus tänava esmakordselt Mäetaguse puhkealal. Avar sündmuspaik ning puhkeala maastik kujundasid peoks toreда õhustiku. Tõelise jaanitunde lõi ansambel Kuulsuse narrid koosseisus Henrik Hinrikus, Tanel Sakrits, Juhan Suits ja külalisliige Kristo Joosep, kelle esituses sai kuulda parimaid jaaniõhtu tantsulugusid ja nende saatel loomulikult ka tantsu lüüa. Südantsoojendava kontserdiga astusid publiku ette Sigin-Sagin segarahvatantsurühm ja Tammiku naisrahvatantsurühm – sai nautida rahvariiete ilu ning tantsu võlu. Jaaniõhtult ei puudunud ka traditsioonilised mängud ning soovijaid söidutasid Siimumäe talu poni ja hobune. Lisaks ootasid lapsi erinevad mängud ning näomaalingud ning avatud oli Catering Kene kohvik. Jaaniõhtu sai süüdatud vallavanema Tauno Vöhmari ja volikogu esimehe Marek Kullamäe abil. Rõõm, et üle Alutaguse valla oli ühisele jaanipeole kogunenud niivõrd palju inimesi. Tundkem ikka rõõmu ühisest kooskäimisest ning ühistest pidudest!

Fotod Aulis Pärmpuu

Illuka lasteaia Naerupallide rühma õuesõppepäev

Tiina-Irina Jõesaar

Naerupallide rühma õpetaja

Illuka lasteaia on üsna tavapärane, et õppetegevused toimuvad õuesõppe varjualuses või lasteaia ümbrust uurides. Õuesõppe eesmärk on motiveerida lapsi tundma enam huvi ümbritseva vastu ja veetma rohkem aega õues.

Rahvusvahelise õuesõppe päeva puhul veetsime terve päeva Reisbergi talus, kus lastel oli võimalik veenduda, et koduloomad on toredad, aga nende eest tuleb igapäevaselt hoolitseda.

Peremees Alvar näitas lastele, kuidas ammusel ajal vikatit teritati ja heina niideti. Niidetud heinaga aitasid lapsed sööta küülikuid. Metsaretkel näitas peremees noori männistikuid ja seletas, kuidas aru saada, kui palju nad aasta jooksul kasvanud on. Samuti tutvustas ta paljusid söödavaid ja mitesöödavaid taimi. Veel oli lastel talus võimalik terasest traatsaega oksa saagida, tikku tömmata, et süüdata lõke, istutada sirelipõõsaid. Haamriga naelu toksides valmisid lastel toredad meisterdused. Märkasime, et paljudele lastele on see tegevus tuttav, kõik said kenasti hakkama. Omaette elamus oli ka üheskoos õues söömine ja terrassil magamiskottides puhkamine. Samuti jäi lastel aega niisama mängida ja lustida.

Lasteaia tagasi jõudes ei raatsinud lapsed ikka tuppa minna. Ka õhtuote söid lapsed õuesõppe paviljonis ja siis jäid juba kõik ootama emasid/isasid, et minna koju väsitavast aga põnevast päevast puhkama.

Aitäh teile Reisbergi talu pererahvas – Alvar, Kristine-Hermine, Otto, Paul-Gustav ja Remi, et andsite meile võimaluse sellist toredat päeva nautida.

Naerupallide rühm Reisbergi talus

Laena mulle kannelt, Vanemuine!

Fotod Auli Isakar

Monika Normak

Selline loosung rippus kunagi Tudulinna Rahvamaja lava kohal.

14. juulil tähistasime ühisel koosviibimisel meie maja 65. sünniaastapäeva ja meenutasime aegu, mis vanemal põlvkonnal veel mälus, kuid noortele lausa uskumatuna tunduvad. Meie armas rahvamaja on näinud igasuguseid päevi ja elanud üle nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse muutused. Muusika, laul ja tants on siin seinte vahel alati helisenud, nagu heliseb see ka tudulinlaste hingest ning südames. Aitäh, Alutaguse Vallavalitsus abi eest! Südamlik tänu Sulle Avinurme Apteegi Puhveti perenaine Heli Habakuk! Aitäh, ansambel Amulett, Avinurme köhutantsijad ja Tudulinna noorte ansambel! Täna kõiki õnnitlejaid heade soovide eest! Aitäh, Gerri, Heli ja Auli! Teie toel ja nõul sündis jälle üks nüüd juba mälestuseks saanud üritus. Omad Tudulinna juurtega inimesed armsalt koos, 100 ühesuguse „kiiksuga“, mis vaid meile, tudulinlastele omased – see emotsioon teeb hingele pai ja hoiab püsti ka rasketel aegadel. Loodan teiega jälle kohtuda juba järgmisel, 2025. aasta suvel!

Ma tänan kõige eest, mis olnud, ka selle eest, mis mälestustes elab veel!

Me ühistööst jääb jälgi ajatolmu!

Kes teab, ehk lahkunutega veel ükskord kohtume me sealpool Linnuteed!

Viivi Tõnis

*Tudulinna Rahvamaja
direktor aastatel 1964–1973*

Rannapungerja pärandipäev

Pille Pöld

MTÜ Tuletorn

Peipsi põhjaranniku muinaspärandi ürituste sarja eestvedaja

20. juulil 2024 toimus Pärnaõue talus Rannapungerja pärandipäev, mis pakkus ainulaadset võimalust sukelduda Peipsimaa rikkalikku minevikku. See päev oli pühendatud nii noorematele kui ka vanematele pärandisõpradele, pakkudes tegevusi kõigile.

Päeva esimene üritus keskendus meie noortele, kes osalesid joonistusvõistlusel „Mina olen arheoloog. Joonistame Peipsimaa muinasaega“. Lapsed vanuses 7–17 eluaastat võtsid oma südameajaks uurida ja kujutada Peipsimaa vanimat ajalugu, tuues esile kujuteldavaid stseene muinasajast. Päeva esimeses pooles tunnustati kõige silmapaistvamaid töid. Noorte loodud tööd on koostatud ka näitus, mis on üles pandud Alutaguse bussipeatuste paviljonide seintele.

Samal päeval avatati ka arheoloogianäitus „Rannapungerja paigavaimu vettpidavad allikad“, mis on ajendatud Rannapungerja jõe kallastelt ja Peipsi järvest kogutud kiviaegsetest ja ka hilisemate perioodide leidudest. Need, ligi 1000 leidu, on Rannapungerja asustusajaloole lisanud umbes 8000 aastat ja väärivad põhjalikumalt tutvustamist.

Lisaks näitusele toimus ka arheoloogiaseminar, kus mitmed tuntud arheoloogid jagasid oma teadmisi meie muinasajast. Käsitlusi kohalikest arheoloogilistest leidudest ja uusi teadmisi piirkonna vanimast ajaloo jagasid meiega arheoloogid prof. Aivar Kriiska ja Kristiina Johanson Tartu Ülikoolist, Tõnno Jonuks Eesti Kirjandusmuuseumist, Lembi Lõugas ja Heidi Luik Tallinna Ülikoolist. Seminari juhtis allveearheoloog Maili Roio Muinsuskaitseametist.

Pärandipäeva praktilisem osa hõlmas arheoloogia töötubasid. Osalejad said kätt proovida vilja jahvatamises, nõelaga kudumises ja kivitöötlemises – oskustes, mis olid meie esivanemate igapäevaelu lahutamatu osa. Need töötoad ei olnud ainult lõbusad ja kaasahaaravad, vaid andsid osalejatele ka ettekujutuse, kuidas elati sajandeid tagasi.

2024 aasta Peipsi põhjaranniku muinaspärandi ürituste sari on kaasrahastatud 90% ulatuses Ida-Viru õiglase ülemineku fondist.

Fotod Kaidi Sootalu

KURRNA NOORTEKESKUSES

SUVE TANTSUPÄEVAD 2024

26.-28. AUGUSTIL

Tule ja veedame koos kolm tantsurohket ja unustamatut päeva!

Ootame osalema Alutaguse valla noori vanuses 7-18a

Kiirusta, sest kohtade arv on piiratud!

LISAINFO
+372 53890172
maritjennat95@gmail.com

Dokumentaalfotode näitus
lisaku raamatukogu trepialeris

Teine vaade Hollandile

AUTOR DIPLOMAT
MARE TROPP

SEPTEMBRIS-OKTOOBRI
RAAMATUKOGU LAHTILOEKU AEGADEL

Lapsed laagerdasid taas Karjamaal

Lii Roosa

Alutaguse lastelaagri eestvedaja
Peipsi-Alutaguse Koostöökoda

Nagu juba traditsiooniks on saanud, laagerdasid meie piirkonna lapsed ka sellel suvel neli päeva Karjamaa laagris. Oli väga lõbus ja vahva. Laagris osales 60 last Illuka, Mäetaguse, Iisaku, Avinurme ja Lohusuu koolidest.

Laagrit külastas Vello Vaheri tsirkusepere, kes viis läbi erinevaid töötubasid nii lavalise esinemise kui akrobaatika teemal. Teisel päeval külastas meid Reigo Ahvena trummikool ning Mõlasurfi meeskond viis lapsed Peipsile SUP laudadega sõitma. Lapsed said panna ennast proovile ka Exitmobiili põgenemistubades ning katsetada virtuaalreaalsust.

Sel korral tegime ka väljasõidu, mis viis meid Rabatalu loomaparki vaatama ja mudajalgpalli mängima. Mudas möllamine osutus väga meeleolukaks, kui esialgu esialgu prooviti ennast puhtana hoida, siis mänguhoos kadus see idee kiirelt. Lõpupeole andis värvi Peipsi fotopeegel, kus lapsed said fotosid teha ja neid koju kaasa printida.

Suurim kummardus kasvatajate superitiimile! Täname ka Priit Käeni ja Karjamaa Spordilaagrit, kokka Jüri ja tema meeskonda ning Ailarit ja Baltibussi meeskonda. Laagrit toetab Leader programm.

Aitäh lapsevanematele, te saatsite laagrisse väga vahvad lapsed!

Kohtumiseni järgmisel suvel!

Kurtna noortekeskuse noored osalesid 4H suvepäevadel

Jaanus Uustalu

Kurtna 4H klubi juhendaja

16.07–19.07.2024 toimusid Udu talus Jõgevamaal järjekordsed noortekoostööorganisatsiooni Eesti 4H suvepäevad, kus osalesid ka Virumaa piirkonna Kurtna noortekeskuse 4H noored. Huvitavatel ja aktiivsetel laagripäevadel sai osaleda sportlikes meeskonnamängudes; veeolümpial; väljasõitudel erinevatesse taludesse ja loomaparki; õhtuprogrammides, kus tuli esitada enda piirkonna etteaste ning sai tantsida kohaliku noortebändi saatel. Laagrilistele suvepäevadel meeldisid ning saadi palju sõpru teistest Eestimaa piirkondadest. Kohtumiseni juba järgmisel suvel Pärnemaal!

Fotod Mirjam Vinkler

Raamatutest välja astunud tegelased

Esemenäitus
kolleksionäär Heil Männi kogust

lisaku raamatukogus augustist oktoobrini

ЗАСЕДАНИЕ ВОЛОСТНОГО СОБРАНИЯ АЛУТАГУЗЕ

Марин ГРЮНИНГ,

секретарь волостного собрания

27.06.2024

• Принято решение установить ставки земельного налога на 2025 год в следующем размере:

1) установить 0,5 процента налоговой цены в год для земель жилой застройки и дворовой территории при коммерческом землепользовании;

2) за земельные участки коммерческого землепользования, не указанные в пункте 1 § 2, установить 0,5 процента облагаемой налогом цены земли в год;

3) установить 1,0 процент облагаемой налогом цены земли в год для земель целевого назначения, не указанных в пунктах 1 и 2 настоящего § 2.

* Увеличение налогового бремени землевладельцев волости Алутагузе ограничено механизмом защиты, согласно которому земельный налог не может увеличиваться более чем на 10% в год. Ограничение ежегодного роста земельного налога означает, что в последующие годы земельный налог будет постепенно увеличиваться до тех пор, пока не достигнет суммы земельного налога, исходя из цены земельного налога и ставки земельного налога. Это растягивает повышение земельного налога на более длительный период.

• Решено ввести в действие детальную планировку недвижимости *Järveääse* в деревне Куру.

• Решено принять детальную планировку недвижимости *Uuemetsa, Järvekalda* и *Monacho* в деревне Уускула и направить на публичную презентацию.

• Решено принять детальную планировку недвижимости *Valla tn 8* и прилегающей к ней территории в деревне Алайыэ и направить на публичную презентацию.

• Ревизионная комиссия высказала свое мнение по годовому отчету группы консолидации волости Алутагузе за 2023 год, и волостное собрание утвердило годовой отчет.

• Обзор выполнения программы развития волости Алутагузе в 2023 году.

С протоколом заседания волостного собрания, с принятыми решениями и постановлениями можно ознакомиться в регистре документов:

http://delta.andmevara.ee/alutaguse_vald/

Запись заседания: <https://pilv.alutagusevald.ee/s/27-06-2024-volikogu>

ДЕТАЛЬНЫЕ ПЛАНИРОВКИ (ДП)

Алутагузское волостное собрание своим решением № 188 от 27.06.2024 ввело в действие ДП недвижимости *Järveääse* в деревне Куру.

Территория ДП расположена в деревне Куру к северу от государственной дороги *Kauksi-Vasknarva* и включает в себя недвижимость *Järveääse* (13001:001:0999) и частично прилегающий к ней участок *Aleksi* (13001:001:0127). Площадь ДП составляет около 1,14 га.

Это земельная единица незастроенной коммерческой земли, которая зарегистрирована в земельном кадастре как обрабатываемая земля. Целью разработки ДП является строительство дач. Планируется создать пять участков для строительства сезонных жилых домов и один участок для строительства скважины. Подъезд к дачам осуществляется с существующего перекрестка государственной дороги № 13111-*Kauksi-Vasknarva* по земельному участку *Aleksi*.

ДП предлагается внести изменения в генеральный план в части изменения основного целеиспользования на территории ДП и по размеру образуемого участка.

С решением Алутагузского волостного собрания можно ознакомиться на веб-странице волости Алутагузе www.alutagusevald.ee/kehtestatud.

Алутагузское волостное управление своим распоряжением №330 от 11.07.2024 года ввело в действие ДП недвижимости *Järveääre tee 28* в деревне Ремнику.

Планируемая территория охватывает земельный надел коммерческого целеиспользования *Järveääre tee 28* (12201:002:0023) и граничащее с ней окружное шоссе 13111 *Kauksi-Vasknarva*. Площадь ДП около 1,23 га. На участке *Järveääre tee 28* находятся развалины здания столовой базы отдыха. На территории ДП остаются зона запрета на ведение строительства и зона ограничения на побережье Чудского озера. Целью детального планирования является ДП коммерческих зданий рекреационного назначения и жилого комплекса прикладного назначения. ДП вносится предложение определить целеиспользование участка на 60% коммерческого назначения и на 40% - для жилой застройки, и предоставление права на строительство шести зданий (основное здание, три здания гостиничного типа и два вспомогательных здания) общей площадью застройки до 600 м². ДП согласована с основным решением генерального плана волости Алутагузе.

С распоряжением Алутагузского волостного управления и с введенной в действие ДП можно ознакомиться на веб-странице волости Алутагузе www.alutagusevald.ee/kehtestatud.

О сортировке отходов и организованном вывозе отходов в Алутагузской волости

Согласно Закону об отходах, сортировка отходов по типу обязательна для всех жителей Эстонии. Несмотря на это, в контейнерах с бытовыми отходами продолжают содержаться отходы, которых на самом деле там быть не должно, что в свою очередь, делает переработку отходов дорогой и хлопотной. Продолжают класть в контейнеры для смешанных бытовых отходов биоразлагаемые отходы, которые фактически должны собираться отдельно от других видов отходов или компостироваться в месте их происхождения, а также большое количество упаковочных отходов, которые можно было бы переработать, если бы их собирали отдельно. Важно знать, что чем более основательнее будут отсортированы отходы, тем больше отходов будут правильно оценены и возвращены в оборот. Таким образом, правильное обращение с мусором помогает снизить ущерб окружающей среде и экономить деньги.

Отходы образуются в каждом домашнем хозяйстве. Сортируя отходы в домашнем хозяйстве, отходы не увеличиваются. Здесь уместно напомнить, что в волости Алутагузе для более удобного сбора и вывоза отходов, включены следующие виды отходов: смешанные бытовые отходы, биоразлагаемые отходы кухни и столовой, бумажные и картонные отходы, смешанные упаковочные отходы, текстильные отходы, крупногабаритные отходы. Все упомянутые виды отходов можно сдать фирме *Ekovir OÜ* на территории волости согласно прейскуранту, вытекающему из договора закупки. При этом сдача всех отходов, кроме смешанных бытовых отходов, БЕСПЛАТНА для их владельца, ему для этого достаточно купить или арендовать подходящий контейнер.

При сборе мусора по типу самым большим ящиком дома должен ящик для сбора **смешанной упаковки**, поскольку смешанной упаковки обычно больше всего в большинстве домохозяйств. Смешанную упаковку необходимо укладывать в контейнер свободно или в прозрачном полиэтиленовом пакете. Также, если возможно, следует отделить друг от друга разные материалы, например, картонную обертку от стаканчика из-под йогурта или металлическую крышку от стеклянной банки. Для экономии

места более крупные упаковки необходимо сжимать перед помещением их в контейнер. Цикл транспортировки смешанных упаковочных отходов происходит примерно каждые 28 дней.

Жители волости Алутагузе могут выбрать один из двух вариантов сдачи **биоотходов**: 1) заказать контейнер для биоотходов с вывозом; 2) собирать биоотходы в компостер на своей территории. Наиболее экологически чистым и одновременно самым дешевым решением является компостирование в месте происхождения биологических отходов, особенно в малонаселенных районах, где расстояния между домохозяйствами велики, а затраты, связанные с вывозом отходов и воздействием на окружающую среду, следовательно, высоки. На сегодняшний день в волости Алутагузе уже более 1000 домохозяйств и квартирных товариществ зарегистрировались как производители компоста. Если вы также решили компостировать отходы в компостере, расположенном на вашем участке, но еще не сделали соответствующего уведомления, просим как можно скорее сообщить нам об этом через реестр владельцев отходов (необходимо добавить фотографию компостера, расположенного на вашем участке) по адресу <https://evald.ee/alutagusevald/app/jaatmekaitlus/>. Если вы решили сдавать биоразлагаемые отходы перевозчику отходов, вам необходимо отправить *Ekovir OÜ* электронное письмо (info@ekovir.ee), в котором сообщить размер и точное местонахождение контейнера. Собственник недвижимости или квартирное товарищество несет ответственность за приобретение или аренду подходящего контейнера для сбора и транспортировки биоразлагаемых отходов. Биоразлагаемые отходы кухни и столовой вывозятся примерно каждые 14 дней.

Бумага/картон, помещенные в соответствующий контейнер, не должны быть очень грязными или размокшими. Отходы бумаги и картона вывозятся примерно каждые 14 дней.

Для сдачи **текстиля и крупногабаритных отходов** необходимо отправить письмо или позвонить в *Ekovir OÜ* и сообщить о своем желании. Услуга

оказывается один раз в квартал в рамках круга сбора.

К смешанным бытовым отходам обычно относят все, что осталось от раздельного сбора мусора – это тот мусор, за вывоз которого приходится платить больше всего, и именно поэтому из смешанного бытового мусора следует отсортировать все, что можно. Сбор смешанных бытовых отходов происходит четверг в Ийзаку, Мязэагузе и Туудуинна и каждую субботу в Алайыэ и Иллаука.

Каждый раз при опорожнении мусорного контейнера водитель мусоровоза оценивает качество и пригодность отходов в мусорном контейнере. К сожалению, и в 2024 году как квартирные товарищества, так и частные домохозяйства неоднократно не смогли сдать смешанные бытовые отходы в запланированный день вывоза, поскольку были обнаружены виды отходов, не относящиеся к контейнеру, например, биоразлагаемые отходы или строительные отходы или отходы от сноса. В таких случаях контейнер не будет опорожнен, а заказчик получит уведомление с просьбой убрать из контейнера неправильный мусор, а также счет за пустой проезд. Каждое домохозяйство и квартирное товарищество должно обеспечить правильную сортировку и сдачу образующегося мусора.

Правильно сортируя мусор, можно сэкономить даже несмотря на удорожание вывоза смешанного бытового мусора. При сортировке мусора уменьшается количество мусора, попадающего в смешанные бытовые отходы и, как следствие, цена его вывоза. Биоразлагаемые отходы могут компостироваться в месте их происхождения при наличии соответствующего уведомления, а вывоз некоторых видов отходов также бесплатен для жителей волости при наличии соответствующих договоров (отходы бумаги и картона, смешанные упаковочные отходы, биоразлагаемые отходы) заключенных с *Ekovir OÜ*, оказывающим услуги по вывозу мусора в волости Алутагузе. Заключить договор можно, подав заявку на сайте *Ekovir OÜ* ekovir.ee или позвонив по телефону 33 66 726.

Я ВАМ ПИШУ ...

20 августа — ДЕНЬ ВОССТАНОВЛЕНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ НЕЗАВИСИМОСТИ ЭСТОНИИ

Николай ПАВЛЕНКО

литератор, переводчик, краевед

Книга Юхана Лепассара ("Sõjajumala armuke") убедительно показывает, в том числе и на примере жизни в Алутагузе, насколько трудным был путь к этому дню. Краткое знакомство русскоязычных читателей с данной книгой мы проведем в следующем номере волостной газеты

Используя автоматы "Omniva" ПОСЫЛКИ МОЖНО отправлять по всему миру

Omniva обновила спектр услуг и теперь отправлять посылки из пакоматов можно по всему миру. Услуга доступна как частным, так и бизнес-клиентам и работает во всех странах Балтии. Посылки можно отправлять в 237 стран.

По словам руководителя коммерческого развития Omniva Мари-Лийз Кюппар новая услуга предусмотрена как для частных, так и для коммерческих клиентов. "Раньше частные клиенты могли отправлять посылки, выходящие за пределы стран Балтии, только в почтовом отделении или воспользоваться более дорогой курьерской службой. Теперь такая же опция доступна и в почтовом автомате, из которого посылка, ранее обработанная в среде самообслуживания Omniva, может перемещаться по всему миру, в более чем 200 стран." Кюппар добавила, что сегодня пакоматы для многих людей к их дому ближе, чем почтовая контора или пункт, поэтому международная пересылка становится еще более доступной для людей.

"Период коронавируса дал серьезный толчок электронной коммерции, и сегодня ее объемы в странах Балтии увеличились. Но все больше и больше так называемых нишевых предприятий также появляется в Эстонии и соседних странах, клиенты которых находятся в Европе или за ее пределами и которые для торгового канала используют такие глобальные э-торговые платформы, как Amazon, Ebay, Etsy, Vinted и другие", по словам Кюппар, Omniva хочет предложить этим бизнес-клиентам с помощью новой услуги возможность расти и развивать свой существующий бизнес, а также находить новых клиентов на других рынках.

Эстонская продукция везде в цене

Опрос, проведенный Navas, показал, что 13% эстонцев отправили одну или несколько посылок за границу за последние 12 месяцев. "Люди отправляют за границу в основном одежду, аксессуары, косметику и нескорпортящиеся продукты. Популярны также эстонские продукты, будь то эстонский мед, хлеб или вещи, напоминающие о родине, которые отправляют близким, находящимся далеко от дома", - сказала Кюппар, добавив, что эстонцы отправляют посылки в основном в Америку, Германию и Финляндию. Чтобы отправить международное отправление или посылку из посылочного автомата, его необходимо сначала зарегистрировать в самообслуживании Omniva, а затем отправить из соответствующего автомата.

В этом году Omniva инвестирует около 3 миллионов евро в разработку платформы самообслуживания клиентов и других цифровых решений, чтобы предложить клиентам более удобный пользовательский опыт, чем раньше. "Существующее программное обеспечение среды самообслуживания не отвечало нашим будущим потребностям", - прокомментировала необходимые обновления руководитель отдела развития бизнеса Omniva и добавила, что в этом году еще предстоит несколько важных разработок, таких как перенаправление вашего пакета из среды самообслуживания.

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ:
Реэлика Лепп,
руководитель службы коммуникации
"Omniva"
тел 5354 7237
reelika.lepp@omniva.ee

Läänemeri ühendab meid kõiki

Eger Karuse
Maailmakoristuspäev Eesti
Puhta Ilma koda MTÜ

Läänemeri on iga eestlase jaoks eriline meri - see on meie kodumeri. Meil kõigil on Läänemerega oma mälestused - meres ujumine, merest püütud kala söömine, laevaga üle mere sõitmine jne. Aga tihti ei mõtle me, kui habras on see ökosüsteem merepinna all. Läänemere tervis ei ole heas seisundis.

Läänemere vesikond ulatub üle kogu Eesti ning kaugele-kaugele piiri taha ehk et kõik veed Eestimaa pinnal jõuavad lõpuks Läänemerre. Läänemeri on maailma üks kõige saastunum meri. Viimase Läänemere seisundi hinnangu (HOLAS 3) järgi ei ole ökosüsteemi tervis viimase kuue aasta jooksul paranenud, samuti on halvas seisukorras meie koduranna veed.

Merekeskkonna muutused ei ole alati nii arusaadavad võrreldes maapealsete muutustega ning on mitmete tegurite koosmõjul keerulisemad. Samuti on keeruline mõista kuidas meie igapäevased tegevused seda mõjutavad.

Läänemeri ühendab meid kõiki. Läänemerd ohustavateks põhilisteks teguriteks on eutrofeerumine, võõrliigid, ravimijäägid, mereprügi, mikroplast, hapnikuvaegus, ülepuük ja kliimamuutused. Ei ole üht head lahendust, et muuta Läänemere seisund paremaks, vaja on iga inimese pingutust oma igapäevaste tegevuste käigus.

Eutrofeerumine

Põldude väetamine on üks suurimaid Läänemere eutrofeerumise allikaid, sest need väetised jõuavad kõik lõpuks vihma ja tuulte abil Läänemerre. Mere ökoloogiline tasakaal on paigast nihkunud

merre jõudvate lämmastiku ja fosfori tõttu. Need toitud kultiveerivad merre jõudes küll fütoplanktoni „põlde“, kuid röövivad samas veest hapniku ja nähtavuse. Selline eutrofeerumine tekitab Läänemeres nn surnud tsoone, kust elu sisuliselt kaob. Eutrofeerumise tagajärjel võivad kaduda mitmed meie harjumuspäraseks saanud liigid.

Aias ja põldudel toimetades saame valida, milliseid väetiseid me kasutame ja õige kasutamise korral saame vähendada nendest põhjustatud keskkonnakoormust. Näiteks keskkonnasõbralikud väetised ei sisalda keemilisi lisaaineid. Taimemürgid on keskkonnale ohtlikud ja näiteks käsimüügis olev Roundupi ühendid kantserogeensed.

Ravimid ja koduleemia

Kodus toimetades tuleks mõelda sellele, et iga asi, mille me vannitoast või köögist kanalisatsiooni laseme, lõpetab heal juhul veepuhastusjaamas, aga enamasti siiski meres.

Veepuhastusjaamad ei suuda enamikku ravimeid reoveest eraldada. Sagedasemad „küalised“ merevee proovides on antibiootikumid, valuvaigistid, südameravimid ja hormoonid.

Ravimijätmete õige käitlemine aitab vähendada nende sisaldust reovees. Seega tuleks kõik ravimijäägid viia jäätmejaama või apteeki, neid ei tohi lasta kanalisatsiooni või visata segaolmejäätmete hulka.

Pesu pestes ja duši all käies võiks eelistada lihtsama koostisega ökoloogilisi vahendeid ning seepi-šampoone, mis muu hulgas on paremad ka meie enda tervisele.

Samuti saab koduleemiat ostes valida keskkonda vähem koormavaid aineid, tihti piisab keemia asemel puhastamine vee, seebi, sooda, äädika ja sidruniga, mis on täpselt samamoodi antibakteriaalsete omadustega.

Mikroplast meie kodust

Koduste näo- ja kehahooldustoodete (nt erinevate koorijate ja hambapasta) valimisel tuleks pilk peale visata nende koostisele, sest tihti on näiteks koorivad mikrohelbed just plastist. Samuti on mikroplastis sädelevates toodetes ja tuleks jälgida, et kosmeetikas sisalduv sädelus ei oleks valmistatud plastist (polyethylene terephthalate ehk PET).

Pesumasinas riideid pestes tasub samuti tähele panna asjaolu, et kui tänapäeval on enamik meie riidetest tehtud plastist, siis riide pesemisel eraldub iga pesukorral suur hulk mikroplastis osakesi.

Kõik need ravimijäätmel, kosmeetika- ja koduleemia jäägid ning mikroplast voolab pesuveega kanalisatsiooni ning sealtkaudu otse Läänemerre, sest reoveepuhastusjaamad ei suuda seda kõike 100% eemaldada.

Läänemeri vajab abi

Jätmete õige liigitamise kõrval on oluline oma jäätmeteket vähendada ja jälgida, et meie tegevuse tagajärjel ei jääks prügi loodusesse maha. Kahjuks on külastatavad mererannad täis ühekordseid pakendeid, pudelikorke, suitsukonisid ja muud prügi, mis tuultega merre kanduvad.

Samuti satub palju prügi merre sademevee kanalisatsiooni kaudu, mida enamasti ei puhastata ja mille vesi koos tänavaprügiga suubub merre kas otse või läbi jõgede.

Need on vaid mõned, ent ütle mata olulised näited, millele saab mõelda toimetades aias või kodus, puhates loodused või tehes poes oma igapäevaseid oste.

Läänemeri vajab meie abi! Meie targad valikud ja keskkonnateadlikkus aitavad hoida meie kallist kodumerd ning Läänemere tervise turgutamine võiks olla meie kõigi südameasi.

Maailmakoristus korraldab Läänemere auks Ida-Virumaal kuus keskkonnamatka

Maailmakoristuspäev Eesti ja Alutaguse Matkaklubi kutsuvad kõiki loodusehuvilisi tasuta matkadele Ida-Virumaa erinevatesse imelistesse paikadesse!

Matkade käigus avastame meie armsa kodumere metsikut rannikut ning teisi veekoguariseid paiku, mis kõik on ühel või teisel viisil Läänemerega ühenduses.

Läänemere auks korraldatakse kuus keskkonnamatka, mille käigus jagatakse teadmisi inimtegevuse mõjust keskkonnale ning kliimamuutustele, räägitakse looduskeskkonnast, jäätmetest ja Läänemere tervisest.

Matkal osalemine on tasuta, ent matka kohtade arv on piiratud. Oma koht tuleb kindlasti enne matkale tulemist Fientas ära broneerida! Matka

pikkus on kaks tundi ehk 4–5 km. Küsimuste korral kirjuta info@maailmakoristus.ee või helista 5038650.

Matkad toimuvad eesti keeles. Matkade toimumist toetab Euroopa Ühtekuuluvus- ja Siseturvalisuspoliitika Fond.

KESKKONNAMATKAD IDA-VIRUMAAL

24. juuli kell 18.00
Voka säikorgude ja ranna matk

7. august 18.00
Meriküla - Utria rannikumatk

25. august kell 14.00
Saka klindimõisa matkarada

4. september kell 18.00
Mummassaare matk

MAAILMAKORISTUSPÄEVA MATKAD
20. september kell 18.00: Kurtina järvestik
21. september kell 11.00: Jõuga järved

Matka pikkus 4-5 km, kestvus 2 tundi.
Matkad on TASUTA,
aga registreerimine FIENTAS on vajalik!

VAATA SIIN

ЭКОПОХОДЫ в Ида-Вирумаа

24 июля в 18.00
Поход по надрезной долине Вокка

7 августа в 18.00
Мерикюла - поход по берегам Утриа

25 августа в 14.00
Походная тропа мызы Сака

4 сентября в 18.00
Поход в Муммасааре

ПОХОДЫ ВСЕМИРНОГО ДНЯ ЧИСТОТЫ
20 сентября в 18.00: озера Куртна
21 сентября в 11.00: озера Йюуга

Дистанция: 4-5 км. Длительность: 2 ч.
Участие БЕСПЛАТНО.
Обязательна регистрация в FIENTA!

www.maailmakoristus.ee

SPORT /// SPORT /// SPORT /// SPORT

TIMO JUURSAJU
spordispetsialist

Ida-Virumaa meistrivõistlused discgolfis 2024 toimusid Mäetaguse discgolfipargis

22. juunil mängiti Mäetaguse discgolfipargis täiesti uut asetustel, nagu ka juuli algul toimunud Eesti Meistrivõistlustel. Nii Karu Kuninganna kui ka Kuninglik Karu on tasemelt rasked ja väga väljakutsuvad. Aga mängijad olid väga visad, katkestajaid polnud, kuigi kuumus väsitab ja varju otsiti igalt poolt. Osalejaid kokku 65.

Parimad selgitati välja kuues erinevas divisjonis lahtises ehk open arvestuses ja Ida-Viru arvestuses:

MA3 ehk harrastajate taseme divisjonis oli osalejaid 25. Ida-Virumaa meistriks mängis end Markus Laanemets. Markus oli väga rahul kogu päevaga ja lubas järgmisel aastal MPOs lahingu anda. Teiseks mängis end Marek Puieräst ja kolmandaks Peeter Siak.

FPO divisjonis oli naisi 4, kellest 3 võistlesid ka Ida-Viru medalitele. Pärast esimest ringi oli kõik veel väga lahtine, tasavägine lahing kestis kuni lõpuni. Kulla võitis Aveli Juursalu. Hõbedale mängis end Anu Normak ja pronksile Meriliis Uustalu.

MP40 divisjonis oli osalejaid kokku 11 ja palju oli mängijaid, kel seos Ida-Virumaaga puudus. Võitjaks tuli Elva mees Aivo Mooris. Ida-Virumaa meistriks krooniti Rein Viiol. Hõbemedalile tulnud Ringo Krilovs kaotas Reinule ainult 1 viskega ja pronksile mänginud Sven Paist omakorda Ringole ühe viskega. Väga tihe rebimine.

MP50 divisjonis näitasid võimu kohalikud mängumehed. Osalisi kokku 9. Meistriks krooniti Ago Sambla. Kulla võitnud Ago Sambla oli loomulikult ka väga õnnelik, kuid pahuras tujus oli Janek Võõbus, kellel oli palju etteheiteid korraldajatele. Samas mäng sujus tal siiski piisavalt hästi, mille kinnituseks hõbemedal. Kolmanda koha saavutas Üllar Rego.

Ida-Virumaa meistriks mängis end esmakordselt Oliver Võõbus. Võidutulemuseks -1. Teisele kohale tuli Egert Hütt, kes oma võitu peab veel ootama. Äkki järgmisel

aastal Alutagusel? Kolmas oli aga Timo Juursalu, kellel on erinevad medalid olemas minevikust, aga selline Ida-Viru spordiliidu uhiuus maakonna meistrivõistluste medal siiski loomulikult puudus.

Juunioride arvestuses läks kuld Oliver Võõbusele, hõbe Egert Hüttele ja pronksile mängis end Joonas Puur.

Eesti Meistrivõistlused 2024 discgolfis

3.–6. juulil toimusid Ida-Virumaal selleaastased discgolfi Eesti Meistrivõistlused. Seitsmes divisjonis selgitati välja Eesti Meistrid, võistlused toimusid Mäetaguse ja Alutaguse discgolfiparkides.

Sel korral klubile küll ühtegi medalit ei tulnud, aga sellest me ennast heidutada ei lase, järgmisel aastal proovime paremini. Väike ülevaade sellest, kuidas meie klubi liikmetel läks.

MPO divisjonis oli 82 osalejat, kellest kolm Alutaguse vallast ning nende poolt saavutatud kohad järgmised: 12. koht Egert Hütt tulemusega 3 viset alla parri. 44. kohta jagasid Allain-Marco Anton ja Oliver Võõbus tulemusega 17 viset üle parri.

FPO divisjonis oli 21 osalejat, kellest üks meie klubi mängija. 16. koht Aveli Juursalu tulemusega +51

MP40 divisjonis 43 osalejat, kellest kolm mängijat ka meie klubist: 25. koht Raymond Reiska tulemusega +36 ja 38. koht Rein Viiol tulemusega +58.

MP50 divisjonis, kus meie klubi mängijad on alati kõrges konkurentsisis, osales 24 mängijat. 13. koht Ago Sambla tulemusega +28 ja 17. koht Janek Võõbus tulemusega +32

Mäetaguse Mõisa jooks

Jooks toimus 13. juulil ja sel korral ei toonud jooks osalejaid Pagarilt Mäetagusele vaid joosti Mäetaguse pargis ning rada viis ka Mäetaguse discgolfi parki.

Aitäh kõigile Mäetaguse Mõisajooksul osalenutele, oli tore, meeleolukas ja sportlik laupäev!

Kuuma jooksuilm oli tulnud Mäetagusele nautima 205 suurt ja väikest jooksu- ning kõnnisõpra.

Kõige pisemaid jooksjaid oli osalemas 59. 1,5 km jooksu võitis M12 vanuseklassis Aleks Nurgamaa ajaga 5:28, tütarlastest oli kiireim N12 vanuseklassis Anita Nurgamaa ajaga 05:56.

4.5 km jooksu esimeseks tuli Rico Kruus M18 vanuseklassis, teise koha saavutas Igor Krawczyk M15 vanuseklassist. Naiste arvestuses oli kiireim Aleksandra Artamonova N15 vanuseklassis tulles jooksu 11ndaks, naistest teiseks ületas finišijoone Piret Reinik N50+ vanuseklassist ja tema järel kohe Angela Rätsep samuti N50+ vanuseklassist.

6 km põhidistantsil võidutses meeste arvestuses Andrei Škubel tulemusega 22:17. Teise koha sai Rainer Bõkov ajaga 22:51 ning kolmandana ületas finišijoone Dmitri Petrov ajaga 23:06

Naistest kaitses kindlalt oma eelmise aasta Mäetaguse jooksu võitu Kaisa Kukk ajaga 23:05. Teiseks tuli Aveli Juursalu ajaga 26:32 ning kolmandana jõudis finišisse Haide Selder tulemusega 28:56.

Ida-Virumaa 3vs3 võrkpallisari sai alguse Illukal

Ida-Virumaa 3vs3 võrkpallisari 1. etapipele, Illuka murakas, oli kogunenud viis naiskonda, kolm 35+ naiskonda, kaks meeskonda ja ka kaks 35+ meeskonda Nii mängisidki koos mehed ja mehed 35+. Niisugust tugevat tuult nagu sel korral pole meie etappidel varem olnud. See pärast lendaski serv tihtipeale auti. Kuna naiskondi oli palju, siis nad mängisid nii liival kui murul, mehed aga ainult murul.

Naistest võitis kõik kohtumised võistkond Lombakad, kus mängisid Külli Stroo, Tiia Klaas, Melani Nõlvak, N35+ võitis võistkond Impulss Narvast koosseisus Tamara Bužina, Olga Zahharova, Anita Mihhejeva. Üks geim siiski loovutati Viro/Alutaguse naiskonnale. Meestest võidutses Mustvee

koosseisus Taivo Valdur, Oliver Siilvek ja Boris Sumnikov ning 35+ VK Viro koosseisus Anatoli Komissarov, Juri Postnikov, Artur Varunov ja Nikolai Žuravljov.

Ida-Virumaa 3vs3 võrkpalli III etapp

Pannjärvel toimus 20. juulil Ida-Virumaa 3vs3 III etapp võrkpallis, mis sarnanes Narva-Jõesuu etapiga, sest jällegi saime mängida viimasajus. Naistest võitis seekord võistkond Alahinnatud superstaarid, N35+ Impulss ja M35+ VK Viro. Kahju, et ükski meeskond sel korral kohale ei tulnud, sest Pannjärve Tervisespordikeskuses oli võistluspaik hästi ette valmistatud.

Naised:

1. koht Alahinnatud superstaarid (Kristiina Sumnikova, Evelin Karu, Anette Vält)
 2. koht Vups (Sofja Žuravljova, Uljana Žuravljova, Nastya Skorobogataja)
 3. koht Alutaguse (Kaisa Kivend, Marjaana Lepiste, Mirjam Vinkler)
 4. koht Vups (Sofja Žuravljova, Uljana Žuravljova, Nastya Skorobogataja)
 5. koht Toila tutsutajad (Lisann Sööt, Kateriine Rego, Anette Tint)
- N35+
Impulss – Vigased pruudid 2:0 (21:13; 21:11)
Viro/Alutaguse – Vigased pruudid 2:0 (21:17; 21:16)
Impulss – Viro/Alutaguse 2:0 (21:13; 21:14)

M35+
Irvala/Piilse – VK Viro 1:2 (10:21; 21:19; 5:15)

Pannika rannaka võitjad selgunud

Küllil Stroo

III etapil osales neli paari: Oleksii Bilous/Lilia Nitšik, Taavi Põllu/Tiia Klaas, Kristjan Palm/Küllil Stroo ning Jana Meigas/Roman Urbanoviš. Mängud toimusid

seekord ühel liivaväljakul. Mängiti kõik kõigiga läbi süsteemis kahe geimi võiduni.

Avamängus võitsid Bilous/Nitšik Urbanoviš/Meigast 2:0 (15:9; 15:11). Teine kohtumine Põllu/Klaas ja Palm/Stroo vahel oli järjekordselt tasavägine, kuid geimi lõpud suutsid siiski enda kasuks pöörata Palm/Stroo, kes võitsid 2:0 (15:13; 15:11). Järgmisena läksid vastamisi Bilous/Nitšik ja Põllu/Klaas. Kui esimese geimi võitsid Põllu/Klaas 15:3, siis teise geimis oli mäng tasavägine - Bilous/Nitšik võitsid 15:13. Otsustavas geimis andsid tulise lahingu Põllu/Klaas ning võitsid seisuga 11:5. Seejärel mängisid omavahel Palm/Stroo ja Urbanoviš/Meigas, kust väljusid võitjana Palm/Stroo (15:5; 15:13).

Üldarvestuse tõttu oli eelviimane mäng Bilous/Nitšik ja Palm/Stroo vahel väga oluline. Mäng oli tasavägine ja raske, ükski punkt ei tulnud kergelt. Seekord jäid peale Palm/Stroo (15:9; 18:16; 13:11), kindlustades sellega oma esimese etapivõidu. Viimasena toimus mäng Põllu/Klaas ja Urbanoviš/Meigas vahel, kellest väljusid võitjana Põllu/Klaas (15:8; 15:6).

III etapi lõppjärjestus:

1. Palm/Stroo
2. Põllu/Klaas
3. Bilous/Nitšik
4. Urbanoviš/Meigas

Aga see pole veel kõik, karikad tuli ka jagada! Kõigi kolme etapi jooksul peeti üldarvestust, mis andis etapi võitjale 10 punkti, 2. kohale 8 punkti, 3. kohale 7 punkti jne. II etapi lõpus jagasid esikohta 17 punktiga Nitšik/Bilous ja Klaas/Põllu, kellele järgnesid Palm/Stroo 16 punktiga. See tähendab, et kõik oli veel lahtine ja III etapp otsustas üldvõitja. Kuna Palm/Stroo võitsid III etapi, said nad juurde 10 punkti, võites varasemalt esikohta hoidnud paare vaid ühe punktiga.

Pannika rannaka 2024 üldvõitjad Kristjan Palm ja Külli Stroo.

Korraldajatel suur kummardus kõigi osalejate ees! Oleme väga motiveeritud ning ootame juba järgmist suve, et saaks kõike veelgi paremini teha! Loo me traditsioone ja hoime Ida-Virumaal võrkpalli elus igal aastajal!

Täname ka ürituse toetajaid, kes tulid meie äkkmõttega kaasa ja aitasid kõigel sellel teoks saada väga lühikese ajaga!

Vibulaager Puiatu Vibukeskuses

Kaisa Kivend

Kurtina noortekeskuse noor

13.–15. juunil toimus taas meie traditsiooniline vibulaager Puiatu Vibukeskuses. Kokku tulid Kurtina ja Mäetaguse noortekeskuste noored. Noortega kaasa tulid juhendajad Mirjam, Kaidi, Meelis, Ilja ja Mikola. Toimusid erinevad meeskonnamängud ja töötoad (võrkpall, rahvastepall, kirve loopimine, vibu laskmine). Laager on nutivaba ja see laseb noortel omavahel rohkem suhelda ning koos aega veeta. Laste tühjade kohtude eest hoolitses väga sõbralik kokk, kelle toitu kiidetakse iga kord ja keegi ei lahku lauast tühja kõhuga. Hommikuti tegime hommikuvõimlemist ja jooksime staadionil. Laagri teisel päeval käisime Laser Zone's, kus toimus tiimidega laserpüssidest laskmine. Need, kes laserpüssidest ei lasknud, said laulda karaoket, seal oli valik mitme laulu vahel. Pärast Laser Zone said noored käia ostmas midagi endale meelepärast. Õhtupoole toimusid erinevad töötoad ja käisime ka traditsioonilisel metsaringil koos oma grupiga. Vanemad noored tahtsid enda tiimi nimeks panna Meelise Printsessid, millega me praegugi Meelist kiusame, aga lõpuks jäi meeskonna nimeks siiski Plinšikud. Pärast metsas möllamist oli aeg ennast üles lüüa

ja diskole minna. Sai lauldud, karjutud ja tantsitud. Kes tahtsid, läksid magama, aga need, kes ei tahtnud, ühinesid suurematega, kes korraldasid väikese snäkiõhtu. Sellel aastal kestis laager vaid kolm päeva, mis teeb meid veidi kurvaks, kuid oleme ikkagi tänulikud,

et vibulaager siiski toimus. Viimasel päeval toimusid veel mõned töötoad ja oligi aeg minna koju. Täname meie kalleid juhendajaid Meelist, Iljad, Mirjamit, Kaidit ja Mikolat. Jääme ootama järgmist vibulaagrit!

Foto Mirjam Vinkler

Eesti Koorijuhtide Naiskoori kontsert lisaku rahvamajas

Kalli Rõõmusaare

Koori mänedžer

Eesti Koorijuhtide Naiskoori kontsert toimub lisaku rahvamajas 25. augustil kell 13.00.

Pange kalendrisse kirja!

Eesti Koorijuhtide Naiskoor (edaspidi EKN) on juba 35. hooaega täitnud missiooni pakkuda koorijuhtidele ja muusikaõpetajatele erialast väljundit, mille jaoks professor Ants Sööt koori 1988. aastal asutas ja milles on ühitatud kontserttegevus ning pidev enesearendamise võimalus ja erialane täienduskoolitus läbi praktilise töö. EKN-i eesmärgiks on tutvustada kuulajale eesti naiskoorilaulu paremiku, tellida ja salvestada eesti heliloojate loomingut, olla kursis maailma uue repertuaariga, tutvustada eesti naiskoorimuusikat väljaspool Eestit, osaleda üldlaulupidudel ja laulupäevadel ning rahvusvahelistel festivalidel ja konkurssidel.

EKNi kuulub nii staažikaid koorijuhte ja muusikaõpetajaid kui ka hiljuti koorijuhi või muusikaõpetaja hariduse saanud lauljaid. Oluline on koostöö teiste kooride ja muusikutega Eestist ja kohalike ning välisdirigentidega. Kooriga on töötanud Robert Cowles (USA), Mari Koistinen, Rita Varonen (Soome), Pavel Brochin (Saksamaa), Galina Gorbatenko (Ukraina) ja Aira Birziņa (Läti). Oleme alati pidanud oluliseks, et külalisdirigentide kavades oleks nendele meelestikalist ja uuemat koorimuusikat.

Eesti Koorijuhtide Naiskoor käis 24.–28. aprillil Londonis sisukal kontsertreisil, mis hõlmas salvestust, töötuba, kontserti ja esinemist jumalateenistusel.

Eesti Koorijuhtide Naiskoori dirigendid on Markus Leppoja ja Kristina Sildos.

Hääleseadja on Egle Veltmann.

Illuka Kooli taimekasvatavad

Ave Amor

Illuka Kooli huvi- ja projektijuht

Illuka Kooli õpilased said möödunud õppeaastal rohkelt teadmisi kliimamuutuste mõjust taimekasvatusele ning õppisid mõistlikult kasutama loodusressursse ning säästva ja jätkusuutliku tarbimise põhimõtteid ning omandasid teadmisi ja oskusi rohetehnoloogiliste lahenduste kasutamiseks taimekasvatuses. Projekti „Illuka Kooli taimekasvatavad” toetas Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Oktoobris toimus 7.-9. klasside õpilaste õppekäik Tartu Ülikooli botaanika-aeda ja Jõgeva Maaelu Teadmuskeskusesse. Botaanikaaias tutvuti puude ja taimedega, mida saab kasutada toidu ja joogi valmistamisel ja millega saab toitu maitsestada. Jõgeva Maaelu Avastuskeskuses said õpilased teada, et seal tehakse

katseid ja aretatakse uusi taimesorte, mis meie põldudel hästi kasvavad. Meile näidati ka suuri kuivateid, kus olid väga suured kotid viljaga.

Detsembri lõpus soetati kooli nutikasvuhooone. Urban Farm OÜ poolt loodud nutikasvuhooone võimaldab mitmekesist loodus- ja tehnoloogiaainete aktiivõpet. Õpilased said juba mõne päeva pärast näha enda poolt külvatud seemnete idanemist ja võrsustumist, katsetasid erinevate maitsetaimede kasvatamist, proovisid järele, kuidas need maitsevad. Nutikasvuhooones kasvataud maitseroheline osutus koolilõuna salatites väga populaarseks ning nii lasteai- kui ka koolilapsed sõid seda hea meelega.

Veebruaris ja märtsis algasid ettevalmistused 15. maile planeeritud rohelaadaks. Tehti ettevalmistusi ja külvati seemneid, et kasvatada ette tomateid, paprikad jms. Taimepotte said täis nii

lasteai- kui koolimaja aknalauad.

Kevade algus viis 7. ja 8. klassi õpilased õppekäigule Tallinna Tervishoiu-muuseumisse. Õppeprogrammis „Toidu tulevik” arutleti toidu tuleviku üle. Erinevaid aktiivõppemeetodeid kasutades omandasid õpilased teadmisi peamistest ohtudest keskkonnale ning inimestele, aga ka võimalikest lahendustest, mille kallal teadlased täna töötavad.

15. mail toimunud Rohelaat oli menukas ja päikesepaisteline. Ilmataat oli meiega helde ja tõeline laadamelu liitis kooli- ja lasteaiapere esinejateks, müüjateks, ostjateks ja niisama uudistajateks. Müügiks oli nii taimi, küpsetisi, omavalmistatud ehteid. Töötasid õpilaste pop-up kohvikud, sai sõita poniga ja proovida õnne laadaloteriis, pidada piknikku ning nautida lastaiast ja õpilaste kontserti. Rohelaada õnnestumise taga oli kogu kooli- ja lasteaiapere. Suur, suur tänu kõigile!

Projektipäeval köögiviljade pimemaitamine. Foto Ave Amor

10. juunil toimus traditsiooniline projektipäev. Seekordne teema „Tervislik toit ja selle kasvatamine”. Õpilased osalesid erinevates põnevates töötubades: laua katmine, võrsete kasvatamine, kompostimine, köögilaulud, juurvõiljade pimemaitamine, toidupüramiidi meisterdamine, salvrätikute voltimine, köögikivid, *healthy food*,

smuutide valmistamine, päikeseenergia töötava toidukuivati kasutamine ning jätkusuutlik toitumine. Pärast toidu sisse vaatamist, maitsemist või oma käte külge panemist sai tervislik toit hoopis teise tähenduse.

Juunist alates on meil nüüd ka päikeseenergia toidukuivati. Päikeseenergia toidukuivati töötab päikeseenergia, et vähendada kuivatamise keskkonnajalajälge ning kulusid. Kuivatiga saab dehüdreerida ürte, köögi- ja puuvilju, ravimtaimi puuviljakoori ning valmistada suupisteid. Õppeaasta viimastel koolipäevadel said esimesed katsetused köögiviljade kuivatamisel koos õpilastega tehtud ja maitseelamusel kogetud.

Oleme uue õppeaasta eel põnevil. Loodame, et saame õpilastega septembrikuu päikeselisi ilmasid ära kasutada, et päikeseenergia toidukuivatiga köögi- ja puuvilju kuivatada. Ka nutikasvuhooone lülitub sügisest sisse ning jätkub koos õpilastega seemnete idandamine ja taimevõrsete kasvatamine koolitoidu salatite sisse.

Tervisekassa hakkab hüvitama paljusid uusi ravimeid

Sander Rajamäe

Tervisekassa

Alates 1. juulist 2024 uuenes Tervisekassa hüvitatavate soodusravimite loetelu, kuhu lisati uusi ravivõimalusi epilepsia ja neuroloogiliste haiguste, Parkinsoni tõve, tsüstilise fibroosi, päriliku angioödeemi, Fabry tõve, amüloidoosi ja atoopilise dermatiidi raviks. Samuti laiendati juba loetelus olevate ravimite rahastustingimusi, mis muudab mitme vähipaikme, II tüüpi diabeedi ja hüperkolesteroleemia ravimite kasutatavate ravimite kättesaadavamaks.

Tervisekassa on koostöös ravimitootjaga Vertex jõudnud hinnakokkuleppeni, mis tähendab, et alates 1. juulist on tsüstilise fibroosi põdevatele Eesti inimestele näidustuse korral ravim Kaftrio kättesaadav täielikult Tervisekassa kulu. Praegu on Eestis ligi 60 tsüstilise fibroosi põdevat inimest, kelle elukvaliteeti ravim parandab. „Meil on hea meel tõdeda, et pikad läbirääkimised ja kannatlikkus viisid lõpuks tulemuseni ning tänu järjepidevale tööle saime ravimile meie riigi jaoks vastuvõetava hinna,” rääkis Tervisekassa ravimite ja meditsiiniseadmete osakonna juhataja Erki Laidmäe.

Alates juulist hüvitab Tervisekassa lastele 100% soodusmääraga ehk täielikult kahte ravimit väga raskete epilepsia-vormide raviks. Neid ravimeid hüvitati

varem vaid erandkorras. „Kuna Eestis seni turustatud vigabatriini sisaldavatel ravimitel ei olnud müügiluba, polnud ravimitootjal kohustust tagada Eestis ravimi pidevat kättesaadavust. Seetõttu olid ravimite tarneraskused ja kannatas patsientide ravi järjepidevus. Muudatusega on Eestis müügiluba saanud vigabatriini sisaldav ravimpreparaat patsientidele tagatud. Muuseas on see väikelastele manustatav mugavamas ravimvormis ehk lahustuvate tablettidena,” nentis Tervisekassa ravimite hüvitamise ja retseptivaldkonna korralduse teenusejuht Getter Hark. Toimeaine vigabatriin rahastamisele kulub 102 000 eurot aastas ja ravi vajab hinnanguliselt 30–35 patsienti. Teine hüvitamisele tulev toimeaine kannabidiol aitab lastel vähendada epilepsiahooge kuni 30%. Kannabidioliga vajab järgnevatel aastatel ravi 7–29 patsienti. Tervisekassale tekib ravimi hüvitamisest lisakulu 191 000 eurot aastas.

Tervisekassa rahastatavate ravimite loetelu lisandub ka suu kaudu manustatav ravim Galafold, mis on mõeldud Fabry tõve raviks. Tegemist on haruldase päriliku haigusega, mille korral kuhjuvad rasvhapped rakkudes, põhjustades organismis aja jooksul kahjustusi. Siiani on patsientidele olnud kättesaadavad ravimid, mida manustatakse iga kahe nädala järel veeni kaudu. Uus ravim ei põhjusta lisakulu, aga annab patsientidele alternatiivse ja mugavama ravivõimaluse.

Samuti hüvitatakse alates juulist suu kaudu manustatavat ravimit päriliku angioödeemi korduvate hoogude rutiinseks ennetamiseks. Pärilik angioödeem on haruldane haigus, mis põhjustab allergiaravimitele allumatuid naha- ja limaskestaturseid ning hingamisteede turse korral on haigus eluohtlik. Seni on patsiendid ravimit saanud kas veenisiseselt iga kolme-nelja päeva järel või nahaaluse süstina iga kahe kuni nelja nädala järel. Ravi vajab hinnanguliselt 11–13 patsienti. Kuna veenisiseselt ja suukaudselt manustatavad ravimid on sarnase hinnaga, siis suukaudsete ravimite valikuisse lisandumisel Tervisekassale lisakulu ei kaasne, kuid patsientidele saab kättesaadavaks mugavam ravivorm.

Rahastama hakatakse ka uut toimeainet opikapoon, mis on mõeldud Parkinsoni tõve raviks. Ravimi hüvitamine annab aja jooksul süveneva haigusega patsientidele alternatiivse suukaudse ravivõimaluse enne invasiivsete ja oluliselt kallimate ravimeetodite kasutuselevõttu. Patsiente, kes seda ravimit vajavad, on hinnanguliselt 120. Tervisekassale on lisakulu 156 000 eurot aastas.

Alates juulist hakkab Tervisekassa rahastama uut toimeainet tafamidis, mis on vajalik harvaesineva valguainevahetuse häirega patsientide raviks. Ilma ravita on patsientide keskmine elumus pärast diagnoosi kaks kuni kuus aastat. „Praegu ei ole Eestis spetsiifilisi ravivõimalusi rahastatud ja vajadus efektiivse ravivõimaluse järele on suur.

Tafamidisega tehtud uuringute andmetel pikendab ravim patsientide elumust enam kui kahe aasta võrra. Ravi vajab 15–20 patsienti ja sellest tulenev lisakulu on Tervisekassale 605 000 eurot aastas,” ütles Getter Hark.

Hüvitamisele tuleb ka uus ravim Cibinqo, mida kasutatakse mõõduka või raske atoopilise dermatiidi raviks. Tegemine on põletikulise nahahaigusega, mida iseloomustab piinavalt sügelev lööve ja väga kuiv nahk. Uus ravim on sama efektiivne ja ohutu kui juba rahastatud alternatiivid. Ravimi hüvitamisega saavutatakse sääst ravimihüvitiste eelarves ja laieneb patsientide ravivalik.

Ühe olulise uuendusena paraneb paljude Tervisekassa hüvitatavate soodusravimite loetelus olevate II tüüpi diabeedi ravimite kasutatavate ravimite kättesaadavus. Nende hulgas on näiteks toimeained sitagliptiin, vildagliptiin, dapaglifloosin ja semaglutidiid suukaudne ravimvorm. „Rahastustingimuste muutmisele leevendab Tervisekassa ravimite kasutamisele eelnevate või samaaegselt kasutatavate ravimite nõudeid. Suukaudsel semaglutidiidil kaotatakse kehakaaludeksi piirang ja dapaglifloosini saab edaspidi suurema soodusmääraga kasutada ka monoravina, kui metformiin on vastunäidustatud või patsiendil on kaasuva haigusena sümptomaatiline südamepuudulikkus või krooniline neeruhaigus. Selle tulemusel muutuvad ravimid diabeediga patsientidele oluliselt kättesaadavamaks ja see toob mõningast

leevendust süstitava semaglutidiid tarneraskustele. Muudatus mõjutab tuhandeid patsiente ja selle hinnanguline lisakulu on Tervisekassale umbes 600 000 eurot aastas,” rääkis Getter Hark.

Samuti leevendatakse toimeaine dapaglifloosini välja kirjutamise tingimusi kroonilise neeruhaiguse korral, mis parandab ravimi kättesaadavust umbes 4000 patsiendi jaoks. See tähendab, et ravi saavad alustada ka need, kellele see seni ei olnud suure omaosaluse tõttu võimalik.

Juulist teeb Tervisekassa mitmed vähiravimid rohkematele patsientidele kättesaadavamaks. Toimeainet darolutamiid hakatakse rahastama metastaatilise hormoon tundliku eesnäärmevähi raviks. Ravimit vajab hinnanguliselt 40–60 patsienti aastas. Munasarjakasvaja raviks mõeldud toimeaine olapariib laieneb 100% soodusmääraga suuremale sihtgrupile. Muudatus võimaldab esmakordselt ravida patsiente, kellel nn spetsiifilist BRCA mutatsiooni geenides ei ole, kuid kes samuti ravimist kasu saavad. Ravimit vajab hinnanguliselt 18–40 patsienti aastas ja Tervisekassale toob see lisakulu 0,7 miljoni euro ulatuses. Samuti laiendab Tervisekassa toimeaine kabosantiniibi kasutust neeruvähi korral.

Ühtlasi leevendab Tervisekassa kolesterooli langetavate ravimite väljakirjutamise piiranguid, et muuta ravi patsientidele kättesaadavamaks. Muudatus võimaldab kohe alustada kombinatsioonravi (statiin ja esetimiib). Lisaks lihtsustatakse uude ravimite (evolokumab ja inkiliraan) hüvitamise piiranguid, langetatakse LDL-kolesterooli piirväärtust ravi alustamisel ning pikendatakse soodustingimustel ravi alustamise aega kuni kolme aastani pärast südameelihase infarkti.

KUULUTUSED

Küttepuude, pelleti ja briketi müük üle Eesti. www.puu24.ee või helista 520 0093, 600 0136

Ostan igas seisukorras sõidukeid: maasturid, vana auto- ja mototehnika, haagised, mootorrattad, mopeedid. Tel 55 57 38 90

Ostan metsa- ja põllumaad. Pakume parimat hinda. Tel 552 7322

3. augustil läks kaotsi Katase külas kass

INFO EEST LEIUTASU
Tel 5010 0075
või 5010 0076

Meie südames sa ikka elad,
jääd mõtetes meie keskele.

Mälestame

VALVE JUUSET

ning avaldame kaastunnet
abikaasa Lembitule,
poegadele Tarmole ja Avole

Lehti, Maiu, Maive, Marge

Mälestame lahkunuid

LIIDIA VAKULENKO

VALVE JUUSE

MARET REGO

RENE TARUM

VLADIMIR KRIVORUKOV

VELLO KALJOLA

Õnnitlеме
lapsevanemaid

ANNA SAULITS

Õnnitlеме
juulikuu sünnipäevalapsi

ELVI KANGUR	92
AINO-ROSALIE PÖLLU	91
ENDLA KURIKKA	90
VIVI KIRSIPUU	90
VELDA SALA	89
OLGA GLADŐSEVA	88
VIIVI LEHOVA	88
SERAFIMA BELJAJEVA	88
ELMU NIPSUST	87
HELGA SURVA	87
VALENTINA SMIRNOVA	86
ERIKA AFANASJEV	86
YULIA ESSAULOVA	85
ENNO JUUSE	85
VELLO TOHVER	84
GEORGI SEMJONOV	84
TIIA ANNSOO	84
VIIU ARM	84
LIUBOV PERMYAKOVA	83
AGU AASAMETS	83
LJUDMILA KULAGINA	82
ELLE TASANE	82
ENN LOKO	82
TÖNU KIIVER	82
VIIU RAJU	81
VIRVE LAANEMETS	80
LIIDIA POPOVA	80
HARRY KONSA	80
HEINO RAJU	80
TATJANA TŠERNŐSEVA	75
ÜLLA LINDMA	75
PJOTR KOLISNITSENKO	75
VIKTOR KISELŠTEIN	75
GALINA SEMENJUK	75
NÄDESTA KUZNETSOVA	70
VEERA POPOVA	70
SVETLANA PAHK	70
ANATOLI GORSKI	70
VALENTIN PELEŠEV	70
SERGEI BUMAGIN	70
VALENTINA ŠETIKOVA	70
LINDA TRENKE	70
OLEG TSUPSMAN	70

Õnnitlеме
augustikuu sünnipäevalapsi

PALME SAVI	94
ÜLO PALMET	94
MILVI ROOSVALD	93
ALISSA POLIPARTOVA	93
HILMA KESKPAIK	91
KALJU VOOL	89
LINDA RÄÄST	89
LEMBIT JUUSE	89
TIJU JUUSE	88
EVI OSTRAK	87
NATALIA NIKOLAITŠEVA	87
SUSANNA KALATŠJOVA	86
IRAIDA DJOMINA	86
VAIKE REGO	85
GALINA KLAAD	85
MILVI SELLIOV	85
EGE ROOSIMÄGI	83
MIHHAİL ALOŠENKO	83
NIINA SAARE	83
MAAJA REEST	83
LIIDIA IEVLEVA	83
LINDA KIVIMÄE	82
VIIVI LUMISTE	82
HEINO JOOST	82
ELIZAVETA MOROZOVA	81
ILJA JAKOVLEV	81
EVGENY SLIZOV	75
IRA REEST	75
MALLE RANDMAA	75
GALINA VASSILJEVA	75
NATALI KASHIROVA	75
IVAR OONE	75
ERIKA SULUMETS	75
LEA VEIT	70
LIIVIA MÄESILD	70
KLAVDIA SERGEJEVA	70
ARVELD TUULING	70
LIIA ALEKSANDROVA	70
VIKTOR GARMIDER	70

OLE KOHAL!
SIVE ÄGEDAIM NOORTEFESTIVAL

NORF²⁴
L 24.08.2024

REKET AN-MARLEN
PRODIGYBOYS
NOORED TALENDID

NORF.EE

23.08.2024
SUVELÖPUPIDU

LAMMAS JA ROOS
ALGUSEGA KELL 20.00

ÕHTUT VEAB
RETROKIIRABI
Kohapeal: Kottellid, snäkid, Šašlõkk ja palju muud.

PILET: 10€

17. august 10 - 15
ATSALAMA KÜLALAAT 2024

Õled ja Jõud

KULTUURIPROGRAMM
LAADALUUEKONKURSS
ERILISTE MAITSETE MÕÖDUVÕTT

14.00 LAADAOKSJON

KAVA SEOB KALLE PÄRT
TEGEVUST TOETAB ALUTAGUSE VALD
TÄPSEM INFO TEL: 527 7994

Lammas ja Roos

RESTORAN-MEKITUBA

- Korraldame perekondlike tähtpäevi ja eriüritusi
- Ettevõtetele ja organisatsioonidele - seminare, koolitusi, töötubasid, jõulupidusid, firmapidusid jne
- Turismigruppidele - pakume maitsvat lõuna- ja õhtusööki või hoopis meie toodete degusteerimist

AVATUD LIHAPOOD

- Tööpäeviti kell 8.00 - 17.00
- Muul ajal ette helistades

TELEFON: +372 5293938
E-POST: JAAK.ARM@GMAIL.COM
FACEBOOK: LAMMASJAROOS

Doonoripäev
Iisaku Rahvamaja
Tartu mnt 22

21.08.2024
10:00-13:00

Doonor võib olla 18. kuni 65.a.
Kehakaal min 50 kg. Doonor peab olema puhanud, terve ja söönud.
Kaasa palume võtta isikut tõendav fotoga dokument.
Ootame kõikide veregruppide doonoreid!

vereteenistus IDA-VIRU KESKHAIGLA

Eesti Kultuurikaal
25. augustil kell 13.00
Iisaku Rahvamajas
Eesti Koorijuhtide Naiskoori KONTSERT

Dirigendid: Kristina Sildos, Markus Leppoja

Kaasa teeb: Ida-Virumaa Vähiväene Kultuuriselts, Iisaku rahvalauluühendus

Sissepääs vaba

EESTI TAASISEISEVUMISPÄEVA KONTSERT

VIRU LAUL 24

18. august 19.00 Kohtla-Järve kultuurikeskus
19. august 19.00 Narva Geneva keskus
20. august 14.00 Toila laululava

ALIKA Ida-Virumaa noorte ühendkoor
ETV tütarlastekoor, Riihelisepaari Estonia noormeestekoor, Kooristuudid So. La. Ri.
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia tudengid, Eesti Interpreetide Liidu muusikud, Narva Linna Sümfooniaorkester dirigent ANATOLI ŠTŠURA
Kunstiline juht ja dirigent HIRVO SURVA, Klõb: OLAV EHALA muusika, Tekstide autor: LEELO TUNGAL

Lisainfo: www.amc.ee

KULTUURIKALENDER

- 17. augustil kell 10-15 Atsalama puhkealal ATSalama KÜLALAAT Kauplemine ja kultuuriprogramm Täpsem info tel 527 7994
- 17.-18. augustil PEIPSI TOIDUTÄNAV Vasknarvast Saaboldani avatakse kahepäeva pop-up restoranid, mis pakuvad roogasid ja jookke Peipsimaa puhtast toorainest Lisainfo: www.facebook.com/Peipsitoidutonav175
- 24. augustil kell 16-21 Iisaku lauluväljakul NORF '24 Peaesinejad: An-Marlen, Reket, Prodigyboys Rohkem infot sündmuse ja piletitte kohta: www.norf.ee
- 24. augustil kell 21 Mäetaguse mõisaõuel ÕÖKINO „SALAAED“ (draama, fantaasia, 1 h 39 min, 6+) „Salaad“ jutustab 10-aastasest Indias rikastele briti vanematele sündinud tüdrukust, kes on vähe armastatud tunda saanud. Kui tüdruku vanemad ootamatult surevad, saadetakse ta Inglismaale onu juurde, mis asub üksildases maakohas. Ta leiab imelise aia, mis on luku taga ja unustatud. Võta kaasa ilmastiku jaoks sobilik riietus. Film linastub originaalkeeles subtiitritega. Sisepääs tasuta
- 24. augustil kell 23 Mäetaguse mõisaõuel ÕÖKINO „TAGASI BURGUNDIASSE“ (draama, komöödia, 1t 53 min, 12+) 30-aastane Jean on mööda ilma rännanud ega ole suhelnud oma perekonnaga lapsepõlvkodus Burgundias. Kuid kui ta isa on suremas, kutsutakse ta välismaalt tagasi koju Prantsusmaale. Lähenev viinamarja saagi korjamine võimaldab Jeanil õe ja vennaga suhteid soojendada ning pere viinamarjakasvatuse tulevik otsustada. Võta kaasa ilmastiku jaoks sobilik riietus. Film linastub originaalkeeles subtiitritega. Sisepääs tasuta Kogu öökinode ajakava on leitav siit: https://ivek.ee/ookino2024/
- 25. augustil kell 13 Iisaku rahvamajas EESTI KOORJUHTIDE NAISKOORI KONTSERT Vaba sisepääs
- 26.-27. augustil Kurtna noortekeskuses TANTSURINGIDE SUVEPRAKTIKA Erinevad tantsude töötoad noortele, ühine esinemine
- 2. septembril kell 14 Kurtna noortekeskuses Noortekeskuse hooaja avaüritus – Tere noortekeskus!
- 4. septembril kell 14 Iisaku raamatukogus LOENG-VESTLUS Paldiski AJALOOST: Rägervik - Балтийский Порт - Paldiski ja raamatu ENDISAEAGNE Paldiski JA TEMA INIMESED tutvustus - Paldiski muuseumi eestvedaja Elena Maljutina, - kunstnik-illustraator-portretist Andrei Kirillov, keda on inspireerinud Paldiski linn.
- 19. septembril kell 12 Pagari seltsimajas Väärivate kokkusaamine – Hoidiste eri Võtke kaasa oma põnevad ja nostalgilised hoidised Maitseme koos uusi maitseid ja veeretame jutulõnga
- 24. septembril kell 18 Iisaku rahvamajas Rahvuste päev „Minu Eesti ukrainlaste silmade läbi“ Vestlusringis ukrainlanna, luuletaja ja tõlk Katya Novak ning muusikud Rute ja Ruslan Trochynsky. Lisaks toimub ka Rute ja Ruslan Trochynsky kontsert. Ruslan on ukraina päritolu Eesti laulja ja tromboonimängija. 2005. aastal kolis ta Eestisse ja on ansambli Svjata Vatra solist, rahvamuusikat viljelev tütar Rute osales 2023. aastal TV3 telesaates „Eesti otsib superstaari“. Sündmusel tutvustatakse Ukraina rahvuskööki.
- 25. septembril kell 14 Iisaku raamatukogus Raamatusõprade vestlusring KESKPÄEVA KESKUSTELU Jagame suvemälestusi ja -emotsioone
- 27. septembril kell 16 Kurtna noortekeskuses SÜGISANDIDE PIDU SÜGISANDIDEGA tutvumine, mängud, parima kostüümi valimine
- 29. septembril kell 12 Iisaku rahvamajas Iisaku mälumäng
- 1. oktoobril kell 18 Kurtna seltsimajas Salongiõhtu muusikaliste mõttemängudega Külalisesinejana osaleb Tõnu Raadik
- Naütused
- Juuli-august Harrastuskunstnik Andrei Kirillovi õlimaalide näitus Iisaku raamatukogu trepigeriis
- Juuli-august esemenäitus „Raamatutest välja astunud tegelased“ kolleksionäär Heli Männi kogust Iisaku raamatukogus
- 17.-18. august, 20.-22. september Allveearheoloogi Maili Roio koostatud näitus „Rannapungerja paigavaimu vettpidavad allikad“ Rannapungerja külas Pärnaõue talus
- September-oktoober Dokumentaalfotode näitus Iisaku raamatukogus „Teine vaade Hollandile“. Autor Mare Tropp
- September-november Erika Kruubi fotonäitus „Loodus I“ Mäetaguse rahvamajas

IISAKU RAAMATUKOGU

raamatusõprade vestlusring
Keskpäeva keskustelu
25. septembril algusega 14.00

Jagame suvemälestusi ja -emotsioone